

Ustaavritelji. občinski odbori SZDL Jesenice, Kranj, Radovljica, Škofja Loka in Tržič. — Izdaja časopisno podjetje »Gorenjski tisk« — Glavni in odgovorni urednik SLAVKO BEZNIK

Cena 4t par ali 40 starih dinarjev
List izhaja od oktobra 1947 kot tednik.
Od 1. januarja 1958 kot poltednik.
Od 1. januarja 1960 trikrat tedensko.
Od 1. januarja 1964 kot poltednik,
in sicer ob sredah in sobotah

V okviru naporov, da se še tesneje vključijo v mednarodno delitev dela, so se v kranjskem Tekstilindusu odločili za tesnejše sodelovanje z milanskim tekstilnim kombinatom Eliolona. Sredi marca so si ogledali milanski kombinat direktor Tekstilindusa Rudi Polak, tehnični direktor Anton Čare in svetnik ing. Stane Seliškar. Prvi stiki, ko so se predstavniki Tekstilindusa seznanili s proizvodnjo, tehniko in tehnologijo ter notranjo organizacijo tamkajšnje zelo renomirane tovarne, so bili zelo pristrčni in jim je posvetil posebno pozornost tudi italijanski tisk. Ob tej priložnosti so se predstavniki obeh podjetij dogovarjali o možnostih za sodelovanje. Pogovori so se nadaljevali v ponedeljek, 27. marca, v Kranju, ko je Tekstilindus obiskal delegat Eliolone svetnik dr. Guido Artom. Kaže, da bo poslovno sodelovanje uspešno obiskal delegat Eliolone svetnik dr. Guido Artom si skupaj s predstavniki slovenske tekstilne industrije in Tekstilindusa ogleduje proizvodni proces

S seje skupščine komunalne skupnosti za zaposlovanje Za nezaposlene 58,755 milijona S dinarjev

Minuli petek, 24. marca, je bila v prostorih občinske skupščine v Kranju 6. redna seja skupščine komunalne skupnosti za zaposlovanje. Člani skupščine so razpravljali in sprejeli finančni načrt zavoda za letošnji program dela, raz-

pravljali o programu skupščine itd.

V programu Komunalnega zavoda za zaposlovanje je predvideno, da bo imel zavod letos dohodke le od prispevka za zaposlovanje (0,2 od bruto osebnih dohodkov). Kot osnovo za finančni načrt so vzeli lanskoletno realizacijo. Programi občin sicer predvidevajo delno povišanje osebnih dohodkov, vendar so na zavodu pri sestavljanju plana upoštevali, da bo letos precej več prenehanj delovnih razmerij kot pretekla leta oziroma lani. Lahko pa se zgodi, da bo prenehala z delom tudi kakšna delovna organizacija.

Lani je skupščina razdelila denar takole: 38 odstotkov za gmotno preskrbo zaposlenih, 15 odstotkov za pripravo za zaposlitev in 47 odstotkov za delo zavoda. Letos pa bodo 38 odstotkov denarja namenili za gmotno preskrbo, 16 odstotkov za pripravo delavcev za zaposlitev in 46 odstotkov za delo zavoda. Od skupaj predvidenih letošnjih dohodkov (154 milijonov 620 tisoč starih dinarjev, brez 10 odstotkov, ki jih obvezno odda-

jo republiškemu skladu) so tako namenili za gmotno preskrbo nezaposlenih 58 milijonov 755 tisoč starih dinarjev, za pripravo delavcev za zaposlitev 24 milijonov 739 tisoč starih dinarjev in za delo zavoda 71 milijonov 152 tisoč starih dinarjev. Tako je letošnji program za gmotno preskrbo za 53 odstotkov večji od lani porabljenega denarja, za pripravo delavcev za zaposlitev pa za 58 odstotkov od lanskoletne porabe.

Hkrati so na skupščini sklenili, da se tistim brezposelnim delavcem, ki dobivajo denarno nadomestilo več kot 12 mesecev, to poveča za 23 odstotkov. Po podatkih Zavoda SRS za statistiko so se namreč za toliko povečali življenjski stroški v Sloveniji. Upravičencev, ki dobivajo to nadomestilo, je na Gorenjskem 17. Največ jih je v kranjski občini (53%); sledijo pa Jesenice (23%), Radovljica (12%), Škofja Loka in Tržič (6%). Povečano denarno nadomestilo bo zavod izplačal od 1. januarja 1967 naprej. Na mesec bo zavod tako izplačal 17 začasno nezaposlenim delavcem 609 tisoč 396 starih dinarjev.

A. Zalar

**Moške in ženske ročne ure, budilke
vseh vrst, stenske ure kukavice,
dobite vedno v prodajalni**

Ura

NA MAISTROVEM TRGU
Za obisk se priporočamo

Ura Kranj

Lani na Gorenjskem 624 sezonskih zaposlitev

Novi pogoji gospodarjenja po gospodarski reformi in prizadevanja delovnih organizacij, da bi zmanjšali ali pa obdržali vsaj enako število zaposlenih, so lani precej vplivali tudi na število sezonskih zaposlitev na Gorenjskem. Predvsem se je to poznalo pri zaposlovanju delavcev iz drugih republik. V devetih mesecih, toliko časa traja sezona za tovrstne zaposlitve, se je na Gorenjskem zaposlilo le 624 sezonskih delavcev ali 14,5 odstotka vseh zaposlenih na Gorenjskem. Pred reformo se jih je toliko ali pa še več zaposlilo v enem letu samo v eni gorenjski občini.

Največ sezonskih delavcev iz drugih republik se je zaposlilo v kmetijstvu, gozdarstvu, gostinstvu, prometu in gradbeništvu. V turistični dejavnosti pa se je na severnem predelu Gorenjske sezonsko zaposlilo največ domačih delavcev. Od delavcev iz drugih republik je bilo lani največ delavcev iz Bosne, sledijo pa jim delavci iz Hrvatske, Srbije in Črne gore.

**V soboto,
ob 20-letnici lista,
Glas na 32 straneh**

Naročniki in prijatelji Glasa!

Ne pozabite na nagradno žrebanje, združeno s proslavo 20-letnice našega lista, ki bo v soboto, 1. aprila ob 19. uri v kulturnem domu v Podnartu

Ker se je zmanjšalo število sezonskih zaposlitev, je to precej vplivalo na umiritev fluktuacije. V preteklih letih so namreč prav ti delavci močno povečali prelivanje denarja iz delovnih organizacij.

A. Z.

**Očiščene
morske
ribe**

v prodajalni

Žvita

pri nebotičniku

**Dr. Marjan
Brecelj
v Tržiču**

Tržič, 28. marca. Danes popoldne je obiskal tržiško občino podpredsednik republiške skupščine dr. Marjan Brecelj. Nekaj po 12. uri si je ogledal tovarno BPT v Tržiču. Po kosilu na Ljubelju se je v prostorih Delavske univerze pogovarjal s predstavniki občinske skupščine in družbeno-političnih organizacij o nekaterih aktualnih vprašanjih s področja gospodarstva.

Trgovsko podjetje

Elita

Kranj

vas vabi na

**spomladanski
sejem**

v Kranju od 8. do 17.
aprila 1967

Po znižanih cenah bomo
prodajali

**ZENSKÉ PLASČE IN
OBLEKE, MOSKE SUK-
NICE, SRAJCE, PLE-
TENE IN NOGAVICE**

Pred 30. obletnico ustanovitve komunistične partije Slovenije Noč nad Zagorjem

Organizacije zveze komunistov skupno z drugimi delavskimi in drugimi organizacijami se pripravljajo, da bi letos dostojno počastile spomin 30. obletnice ustanovnega kongresa komunistične partije Slovenije. Ta je bil v noči med 17. in 18. aprilom 1937 v osamljeni hiši na Cebinovem oziroma na Planini nad Zagorjem. Skupno se je tiste noči tam zbralo 11 delegatov, ki so jih organizacije izbrale za to važno nalogo. Tako so bili tam predstavniki organizacij komunistične partije iz Ljubljane, Trbovelj, Jesenic, Kranja, Savinjske doline in Bele krajine. Delegati iz Maribora, Kočevja in Ptujja pa se sestanka niso uspeli udeležiti. Vsa organizacija tega sestanka je bila namreč v največji tajnosti. Samo najzanesljivejšim so smeli zaupati te priprave in jih vključiti v sodelovanje in pomoč. Tako policija sploh ni zvedela za to in so šele konec junija (po dobrih dveh mesecih!) začele krožiti med notranjim ministrstvom in raznimi policijskimi uradi strogo zaupna poročila o ustanovnem kongresu z navodili najstrožjega postopanja proti sumljivim osebam.

Ustanovitev komunistične partije Slovenije je imela zlasti naslednje cilje: opozarjati slovenski narod pred grozno nevarnostjo vojne in groženj, ki so prihajale od nacionalističnih in fašističnih sil iz Nemčije in Italije in se že javljale v domačem jugofašizmu, obrniti pozornost k vsem nacionalnim, socialnim in drugim problemom slovenskega naroda v celoti in nakazovati množicam možnost izhoda, prikazovati takratne protijudske režime v vsej njihovi težnji povezovanja z nevarnimi silami v svetu in doma, kar vodi v nevarnost naš narod, utrjevati svoje vrste v internacionalističnem duhu, zbirati v napredno delavsko gibanje vse poštene ljudi in preprečevati razdrobljevanje sil s stranikami in strujami, krepiti enotnost tudi v okviru jugoslovanskih narodov in podobno. Močna je bila tudi zahteva po obnovitvi diplomatskih odnosov s Sovjetsko zvezo in po prekinitvi sodelovanja s fašistično Italijo in nacistično Nemčijo.

(Povzeto po arhivskih dokumentih).

K. M.

S seje skupščine občine Kranj Sprejeti programi razvoja občine

V ponedeljek, 27. marca, je bila dopoldan v Kranju 37. skupna seja obeh zborov občinske skupščine. Na dnevnem redu je bila med drugim razprava in sklepanje o družbenem programu razvoja do 1970. leta, razprava in sklepanje o razvoju gospodarstva in družbenih služb za letos in razprava o proračunu občine.

Najprej so odborniki razpravljali o družbenem programu razvoja občine do leta 1970. Načelnik oddelka za gospodarstvo je uvodoma poudaril, da so velikokrat družbeni programi preoptimistični. Rekel je, da so nekatera nasprotja le navidezna. Predlog programa razvoja je bil namreč izdelan na osnovi predloženih programov podjetij, zavodov in drugih organizacij. Zelje zavodov in organizacij pa so usklajene z možnostmi splošne in osebne potrošnje. Tovariš Ropret je obrazložil tudi nekatere spremembe in dopolnitve, nato pa so odborniki sprejeli program razvoja občine do leta 1970.

Iz materiala o razvoju gospodarstva in družbenih služb v občini za letošnje leto je razvidno, da se bo narodni dohodek letos povečal za 3,5 odstotka. Povečalo se bo tudi število zaposlenih v gospodarstvu (za 2,6%). Sterilnost pa se bo povečala za 11 odstotkov. Letošnje investicije za gospodarstvo v občini bodo za 9,5 odstotka nižje kot lani. Povečale pa se bodo investicije v negospodarstvo.

V tretji točki dnevnega reda je bila razprava o proračunu občine. Novi predlog proračuna se v primerjavi s predlogom, ki je bil v poprej-

šnji razpravi glede programirane višine dohodkov, kljub nekaterim prigovorom ni spremenil. Tako je predvideno, da bodo dohodki proračuna znašali tri milijarde 340 milijonov petsto tisoč starih dinarjev. Od tega je v proračunu predvideno milijardo 225 milijonov za dejavnost šol, 488 milijonov za delo državnih organov, 448 milijonov za negospodarske investicije, 306 milijonov za kulturno-prosvetno dejavnost, 218 mi-

lijonov za gospodarske posege, 202.000.000 starih dinarjev za socialno varstvo itd. Po končani razpravi so sprejeli delno spremenjen prvotni osnutek proračuna.

Za tem so odborniki razpravljali še o odgovorih zborom volivcev, ki so bili od 12. do 19. februarja, in nazadnje sprejeli še nekatere odloke. O posameznih vprašanjih, ki so bila na dnevnem redu skupščine, bomo še pisali.

A. Zalar

Tečaji o civilni zaščiti

Delovne organizacije se premalo zavedajo, kako pomembni so ti tečaji

Konec minulega leta je izšel republiški zakon o naravnih in drugih hudih nesrečah. Zakon obravnava kaj vse so podjetja dolžna storiti ob večjih požarih, poplavih, potresih, avionskih, prometnih in drugih večjih nesrečah.

Zato je oddelek za narodno obrambo pri občinski skupščini v Kranju pred kratkim organiziral skupaj z Delavsko univerzo, kjer dela poseben odbor za množične priprave, več tečajev o civilni zaščiti. Organizirali so že tehnično reševalni tečaj, tečaj za protipožarno varnost in dva tečaja prve pomoči. Še v tem mesecu pa bodo organizirali tečaj službe alarmiranja, obveščanja in zvez in tečaj službe reda in varnosti.

Kaže pa, da se nekatere delovne organizacije zaenkrat vse premalo zanimajo za tovrstne tečaje. Zavedati bi se morale, da bi ob posameznih nesrečah morale biti njihove reševalne ekipe sposobne, da lahko takoj začne-

jo z reševanjem. Razen tega tudi 31. člen zakona o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami pravi, da so vsi organi in organizacije dolžni ob podobnih nesrečah organizirati reševanje in sami nosijo stroške reševanja. Prav tako pa bi se za tovrstne tečaje morali bolj zanimati tudi občani.

Od 1964. leta do danes je bilo v teh tečajih že okrog 450 ljudi. Letos pa bo v njih sodelovalo še prek 100 ljudi.

A. Zalar

Trg je treba odpreti

Je protest Veletrgovine LOKA upravičen?

Občinska skupščina Škofje Loke je v decembru razpravljala o lokaciji za gradnjo nove trgovske hiše v bodočem središču Škofje Loke. Skupščina je po temeljiti razpravi gradnjo odobrila. Rese so se udeležili tudi vsi predstavniki trgovskih podjetij v Šk. Loki.

Pisma, ki ga je delavski svet Veletrgovine LOKA naslovil na občinsko skupščino, res niso prebrali, pač pa je direktor Veletrgovine LOKA vse te navedbe povedal na seji skupščine in nanje dobil dovolj obširen odgovor. Z utemeljitvijo, da so bile vse dosedanje gradnje trgovin nenačrtne, se skupščina ni strinjala. Da bi se ovrgla ta trditve, je treba izluščiti nekaj dejstev, kakšna naj bi bila trgovina v Loki danes, če ne bi skupščina v preteklih letih zavzela stališča, da je treba trg odpreti.

Prva večja investicija je bila gradnja samopostrežnice na Novem svetu. Leto dni smo prosili predstavnike LOKE in drugih podjetij, naj se vendar sporazumejo in začno graditi. Toda LOKA je investirala v Medvodah, doma pa ne. Verjetno bi še čakali, če se ne bi našel drug investitor — PREHRANA Ljubljana, ki je zgradila moderno samopostrežnico. LOKA nam je

Sveti pri občinski skupščini

Pri občinski skupščini Jesenice deluje 15 svetov za razna področja komunalnih zadev. — Cemu tolikšno število svetov, so postavili odborniki vprašanje na zadnji seji splošnega zbora občinske skupščine. Pri tem je zanimiva primerjava Radovljice in Jesenic.

Pri občinski skupščini Radovljica deluje osem svetov, ki imajo le 20 članov manj, kot 15 svetov na Jesenicah. Osem svetov pri občinski skupščini Radovljica je imelo od aprila 1965 do decembra preteklega leta 167 sej, sveti na Jesenicah pa v istem obdobju 176 sej. V Radovljici so obravnavali 855 točk dnevnega reda, na Jesenicah pa 785. V Radovljici se je sej udeležilo 1236 članov, na Jesenicah le 954 članov.

Iz teh podatkov bi lahko zaključili, da so sveti pri skupščini občine Radovljica preobremenjeni. Toda glavni vzrok za tako razliko je v tem, da je bilo sedem svetov pri skupščini občine Jesenice slabo delavnih. Imeli so malo sej in obravnavali malo zadev. Zato je potrebno razmisliti tudi o tem koliko naj bo svetov pri občinski skupščini.

J. Vidic

Po kandidacijskih zborih v občini Kranj

Stara pesem

V poprečju so bili letošnji kandidacijski zbori manj obiskani kot pred leti, kar pa seveda ni merilo za oceno družbene zavesti.

Taka je bila ocena letošnjih kandidacijskih zborov na ponedeljkovi seji izvršnega odbora SZDL občine Kranj. Zbori so skoraj povsod potrdili imena evidentiranih za svoje kandidate, kar pomeni, da so bile priprave dobre in da so predlogi v resnici prizadevanja večine volivcev.

Pri vsem tem pa je vendar pomislek, zakaj udeležba ni bila vsaj tolikšna kot pred dvema ali pred štirimi leti. Vzrokov za to je precej. Res je, da so bili zbori volivcev pred pišlim mesecem, da smo v času mnogih letnih občinskih zborov in podobno, kar v kratkem časovnem razdobju preveč obremenjuje ljudi. Prav tako je res, da razvoj s televizijo in drugimi viri obveščanja vpliva na slabo

udeležbo na klasičnih zborih. Toda pri vsem tem so na seji ugotavljali tudi nekatere slabosti, ki jih v prihodnje ne kaže zanemarjati. Gre namreč za to, da morajo biti zbori usmerjeni na reševanje težav in problemov, ki neposredno težijo volivce, občane na določenem območju. To kažejo tudi razprave. Na kandidacijskem zboru na Golniku ni bilo nobenega vprašanja, niti besede o kandidatu. Dve uri pa so živahno razpravljali o urejevanju tamkajšnjih cest in o drugih težavah, ki jih čutijo vaščani. V Naklem je prišlo na zbor samo 11 volivcev, pred kratkim pa, ko so imeli na dnevnem redu pogovor o vodovodu, jih je bilo več kot 200. To je bil verjetno tudi vzrok, da je na kandidacijski zbor zasebnih obrtnikov v Kranju od 518 povabljenih prišlo samo 12.

—K.

očitala, da jih bomo uničili, ker odpiramo trg. Konkurenca pa je šla le v korist občanom. PREHRANA je vplivala na boljše založenost in postrežbo tudi v trgovskih lokalih LOKE.

Kasneje so v novih naseljih Otampelj in Stara Loka projektirali dve samopostrežni trgovini. Res je, da naselji še nista dograjeni in število prebivalstva še ni tolikšno, da bi bile trgovine do kraja izkoriščene. Toda nekaj drž. Trgovina, ki je že odprta v Otamplju, posluje aktivno in bo verjetno tudi v Stari Loki. Še več. Za obe lokaciji so razpisali natečaj in kolektiv LOKE je konkuriral ter jih dobil.

Res je, da ti dve gradnji zahtevata precejšnjo sredstva Veletrgovine LOKA, ki bi jih lahko uporabila za razširitev in modernizacijo trgovske mreže Veletrgovine LOKA izven občinskih meja. Toda svet za blagovni promet in skupščina sta menila, da niso potrošniki zaradi trgovine, ampak je trgovina zaradi njih. Zato je vrsto let v svojih vsakoletnih načrtih zahtevala izboljšanje prestrbovalne mreže.

Gradnja trgovske hiše kaže ponovno na miselnost nekatere, da imajo lahko trgovino v Loki v zakupu le loška

Na blejskem gradu prek 160.000 turistov

Naravne lepote in zanimivosti pomenijo v našem turističnem prometu le približno 20% dohodka, medtem ko kulturno-zgodovinski spomeniki le neznamenit odstotek. Drugje po svetu je drugače: z naravnimi znamenitostmi in kulturnimi spomeniki vabijo turiste, hoteli, restavracije in podobni turistični objekti pa so samo tisto, kar ljudje — turisti še zraven potrebujejo, so torej drugotnega pomena. V tujih prospektih prikazujejo fotografije naravne zanimivosti in najpomembnejše spomenike, pri nas pa — žal pre pogosto — hotele, čeprav imamo čudovito pokrajino in stare ter pomembne kulturne spomenike, ki pa jih — tako včasih kaže — pred turisti sramežljivo skrivamo.

Poglejmo, kako je z obiskom turističnih zanimivosti v radovljiški občini. Podatki so za lansko leto.

Največ turistov si je ogledalo blejski grad; skupaj 166.956, od tega je bilo tujcev 63.704. V primerjavi s predlanskim letom je to za 13% več, vendar gre celoten porast na račun tujih turistov. Muzej na otoku si je lani ogledalo 22% več domačih in 5% več tujih turistov kot predlanskim; skupaj jih je bilo lani na otoku 36.298, od tega tujcev skoraj polovico (17.520). Znamenit porast izkazuje v lanskem letu obisk v soteski Vintgar; domačinov je bilo za 16% več kot predlanskim, tujcev pa kar za 49% več. Sotesko Vintgar je lani obiskalo skoraj 50.000 turistov. Pri slapu Savice v Bohinju je bilo lani 62.824 turistov, in sicer za 17% več domačih in za 37% več tujih turistov.

Slabši je obisk v muzejih. Muzej talcev v Begunjah si je lani ogledalo zelo veliko turistov (41.030), zelo malo pa jih je bilo v Čebelarškem muzeju v Radovljici (4.848) in v Kovaškem muzeju v Kropi (3.683).

- To pa je tudi vse, kar v
- radovljiški občini »pro-
- dajajo« turistom od šte-
- vilnih naravnih zanimi-
- vosti in kulturno-zgodo-
- vinskih spomenikov. Prav
- v »prodajanju« tega smo
- še zelo nezreli, veliko pa
- bi se lahko naučili (in ve-
- like koristi bi imeli od
- tega!) od sosednje Itali-
- je. Seveda zahteva uspo-
- sobitev kulturnih spome-
- nikov in naravnih lepot
- za obisk turistov nekaj
- investicij, te pa bi se ne-
- dvomno kmalu bogato
- obrestovale. — at

Pred glavno turistično sezono na Jezerskem Zgraditi most in obnoviti restavracijo

V Domu na Jezerskem so z letošnjo zimsko sezono kar zadovoljni. Kljub pomanjkanju snega je bil Dom decembra lani in januarja vedno zaseden. V tem času je bilo na Jezerskem največ Italijanov. Prav tako pa so zadovoljni tudi z lanskoletno sezono, saj so imeli pri zasebnikih (250 postelj) in v Domu (135 postelj) okrog 25 tisoč prenočnin.

Začeli pa so že tudi s pripravami na letošnjo sezono. Ker je ob lanskoletnih poplavih narasla voda odnesla most in tako pretrgala dostop k Planšarskemu jezeru, nameravajo še pred začetkom glavne sezone zgraditi novega, razen tega pa bodo obnovili tudi restavracijo ob jezeru. Za oba objekta imajo že načrte. Za njuno ureditev pa bo potrebnih okrog 40 milijonov starih dinarjev. Medtem, ko je denar za obnove restavracije že zagotovljen, bodo v kratkem dobili denar tudi za zgraditev mostu.

Razen tega bodo letos pri domu uredili tudi parkirni prostor za sto osebnih avtomobilov, izboljšali opremo v zasebnih sobah, osušili močvirne predele in zasadili okrog osemsto sadik. Turistično društvo in Dom na

Občni zbor turističnega društva Bohinj Brez sodelovanja ni napredka

V nedeljo je imelo svoj občni zbor turistično društvo v Bohinju. Izredno živahna razprava je pokazala na vrsto pomanjkljivosti, ki se pojavljajo v bohinjškem turizmu ter vrsto uspehov, ki so jih turistični delavci že dosegli.

Med pomanjkljivostmi velja v prvi vrsti omeniti, da še sedaj ni prišlo do pravega sodelovanja vseh zainteresiranih za razvoj turizma. Razen privatnikov nastopajo kot člani društva le še gostinska podjetja. Jasno je, da pa so še mnogi drugi, ki bi jih moral turizem zanimati. Ne le interesi, tudi koristi od turizma se delijo na vse prebivalstvo in pod-

jetja. Zaradi tega je čudno, da v društvo niso včlanjena podjetja in organizacije, kot so klavnica, kmetijska zadruga, trgovina, krajevna skupnost itd. Na občnem zboru so poudarili, da je treba gledati na Bohinj kot celoto, ne pa iskati drobnih koristi. V ta namen je potrebno združevati denar in sile, ker brez takšnega združenega delovanja ni mogoče pričakovati hitrejšega napredka. -c

V radovljiški občini Neuspela zimska sezona

V radovljiški občini ugotavljajo, da letošnja zimska turistična sezona zaradi neugodnih vremenskih razmer pa tudi zaradi pomanjkljivih priprav ni uspela. Glavni mesec zimske sezone je januar, v tem mesecu pa je bilo število vseh prenočitev v primerjavi z lanskim januarjem za 4000 ali za 21% manjše.

Domu imajo vsako soboto ples, razen tega pa bodo med letom organizirali tudi ovčarski bal in še več drugih prireditev. Kljub temu, da je reforma precej okrnila domači turizem pa imajo v domu v programu, da bodo letos 83 odstotkov dohodka porabili za osebne dohodke, 17 odstotkov pa vložili v sklade. Lani so za osebne dohodke porabili 84 odstotkov dohodka, 16 odstotkov pa so vložili v sklade.

A. Žalar

podjetja. Dokler so le-ta sama konkurirala za lokacijo — čeprav je bila na istem mestu in čeprav bi način gradnje kot so jo želeli, zavzel mnogo več parka in pogleda na šolo — ni bila sporna. Ugotavljali so celo, da je najprimernejša itd.

Loškim trgovcem so ponudili tudi gradnjo trgovske hiše v bodočem mestnem središču. Sklicali so sestanke, osnovali iniciativni odbor, toda dlje niso prišli. Vsi trgovci so se strinjali z natečajem in ni bilo nikakršnih preprek vse dotlej, dokler se ni pojavila kot najugodnejši ponudnik NAMA. Kar na lepem obstoječa lokacija ne ustreza, pomakniti bi jo morali tja, kjer stoji podjetje Odeja, skratka iščejo se vse mogoči in tudi nerealni ugovori, samo da bi se preprečila gradnja.

Toda zavedati se je treba naslednjega: razpis je bil javen, nihče ni ugovarjal, na osnovi razpisa so sklenili pogodbo in razen tega občani mesta in dolin tako trgovino nujno potrebujejo.

Morda še besedo, dve o urbanističnem načrtu. Urbanistični načrt kot tak urejuje le vprašanje cestne mreže glavnih vodov, komunalnih naprav in območja bodočih stanovanjskih ali industrijskih sosesk. Šele zazidalni načrt za posamezno sosesko urejuje podrobnosti: zazidavo, ceste, zelenice itd. Ker je področje severno od Trans-

turista do vojašnice v urbanističnem načrtu predvideno kot bodoče mestno središče, so že pred leti razpisali natečaj za njegovo idejno rešitev. Na predlagano rešitev je bila vrsta pripomb in je niso sprejeli. (vse so zahtevale za novo mestno središče mnogo preveč prostora in s tem tudi veliko sredstev za realizacijo).

Da bo investitorstvo prevzelo Stanovanjsko podjetje, je bilo v pogojih razpisa, na katere ni bilo ugovorov. Treba je imeti pred očmi še to, da bo banka usmerjena sredstva DIS vložila kot dober gospodar, zato nima smisla govoriti o ustvarjanju »dohodka brez lastnega dela«.

Vsa mesta v Sloveniji se trudijo, da bi uredila trgovino. Vsa mesta urejajo tudi svoja poslovna sredstva. Tudi v Loki. Ze pred leti so pordrli Balontovino, zgradili avtobusno postajo, Železnino, pošto. Z izgradnjo trgovskih lokalov Veletekstila in Name bo novo središče začelo dobivati svojo obliko. Seveda je to šele začetek, kajti novo središče naj bi dobilo tudi dvorano s platojem, na katerem bo stal spomenik revolucije, zgraditi bo treba hotel in upravno zgradbo. Vse to ne bo zgrajeno do tisočletnice Loke — kot smo si to pred leti zamišljali — toda nekaj se da uresničiti. In prav je, da to tudi napravimo.

Milan Osovnikar

PRED SEZONO — Blejci pričakujejo, da se bo jutri neuradno začela turistična sezona. Na Bled že prihajajo avtobusi potovalnih agencij iz Avstrije, ki vozijo turiste na enodnevnne izlete. Blejci se resno pripravljajo na sezono. Na sliki: Colne na kopalšču je treba popraviti in prepletkati — Foto: F. Perdan

Pogovori s poslanskimi kandidati

Razvoj prinaša nove pojave

Na vprašanje odgovarja dr. Avguštin Lah, kandidat za zveznega poslanca v kulturno-prosvetnem zboru

Uredništvo Glasa namerava predstaviti v teh nekaj številkah pred volitvami, ki bodo 23. aprila, svojim bralcem, gorenjskim volivcem, kandidate za zvezne in republiške poslance. Predstavljati jih ne nameravamo le formalno s podatki iz življenjepisa in s sliko, marveč nameravamo posredovati bralcem predvsem njihove poglede na pereče sodobne probleme in njihovo reševanje. Tako bomo najlaže spoznali ljudi, ki naj bi nas predstavljali v najvišjih oblastnih in samoupravnih organih v naslednjih štirih letih.

Za začetek smo zaprosili za nekaj odgovorov tov. dr. A. Laha, profesorja na visoki šoli za politične vede v Ljubljani. Tov. Lah je kandidat za poslanca v kulturno-prosvetnem zboru zvezne skupščine. Našemu vabilu se je ljubeznivo odzval. Hkrati nam je zagotovil, da bo tudi v prihodnje rade volje sodeloval z nami.

Tovariš dr. Lah, res smo imeli doslej že obilo možnosti, da smo spoznali vaše delo na prosvetnem, kulturnem in znanstvenem področju. Vendar vas želimo predstaviti našim volivcem z nekaj vašimi pogledi na aktualne probleme prosvete in kulture. Kaj sodite o tem glede na vašo kandidaturo v gorenjskih občinah?

Z globoko odgovornostjo sprejemam zaupanje prosvetnih in kulturnih delavcev, občinskih aktivov in vseh občanov, kajti pred nami so resne naloge. Na Gorenjskem je cela vrsta kulturnih in prosvetnih središč, kjer delujejo tudi srednje šole, številne kulturne ustanove in zelo

dejavne organizacije. Z izkušnjami teh organizacij bomo morali vrednotiti gradivo in dokumente, ki jih pripravljajo zvezni organi za kompleksno ureditev sistema izobraževanja in vzgoje. Predvsem mislim tu na spremembe reformnega značaja v srednjem šolstvu in prizadevanja za nadaljnje izboljšanje izobraževanja na vseh stopnjah, v šolah in izven njih. Zato želim, da bi se o takšnih važnih vprašanjih posvetovali neposredno s prosvetnimi in družbenimi delavci, kajti gorenjske občine so ne samo razvite, temveč tudi z vso odgovornostjo in skrbjo razvijajo prosvetno in kulturno življenje.

Kako vrednotite novi sistem financiranja izobraževanja, ki bo uveljavljen letos?

Ta sistem prinaša urejenost in stalnost financiranja. Šolstvo in tudi kultura sta ne samo del našega družbenega življenja, temveč dva nadvse pomembna činitelja vsakršnega napredka. Brez izobrazbe in vzgoje ni organizirane-

ga dela, niti naraščanja produktivnosti, o kateri sicer tako vneto govorimo. Znanje in kultura zelo vplivata na odnose med ljudmi in v neštetih pogledih tudi neposredno na življenje ljudi. Zato lahko samo pozdravimo uvedbo takšnega sistema. Rad pa bi k temu dodal še nekaj misli. Samo stalnost financiranja ne bo popravila položaja prosvetnih in kulturnih ustanov: važno je tudi, koliko sredstev bodo namenili za ta sektor. Ta odnos pa se ureja na nivoju občin in deloma na nivoju republiške izobraževalne skupnosti. Potrebno je uveljaviti realna razmerja z gospodarstvom in drugimi terciarnimi področji, kar pomeni tudi poglobitev sodelovanja med pedagogi, gospodarskimi in drugimi strokovnjaki ter vsemi družbeno odgovornimi dejavniki. Izobraževalne skupnosti bodo morale izdelati merila in kriterije delitev. Spet je pred nami neprijetna naloga izdelave statuta in pravilnikov, toda kolikor vestneje in uspešneje jo bomo opravili, toliko manj bo potlej takšnih skrbi in težav. Samo še to: resno pričakujem, da bomo novi stalni sistem financiranja morali zasnovati in uveljaviti tudi za kulturne dejavnosti.

Zadnje čase precej slišimo in beremo o problemih nezvožene ali boljše slabo vzvožene mladine in o hitrem naraščanju negativnih posledic zavoljo tega. Zdaj o tem razpravljajo tudi razni družbeni in politični organi. Prosimo vas za mnenje o tem.

Vsi, ki se poklicno ukvarjamo z vzgojo in izobraževanjem mladine, zelo prizadeto gledamo na te pojave. Vemo, da razvoj družbe prinaša nove pojave. To so pojavi, ki

Dr. Avguštin Lah

spremljajo industrializacijo in intenzivno socialno preobrazbo. Naša skupnost ni zamenjala odnosa do mladine, če gledamo na razvoj obveznega šolstva, sistema izobraževanja v celem, uveljavljanja mladine v družbenem življenju itd. Toda med temi prizadevanji so zelo resne vrzeli. Takšne so po moji sodbi: prežabo organizirana družbena zavest za razvoj množične telesne kulture, opuščanje že razviti oblik izvenšolske dejavnosti mladine, predvsem zanemarjanje tehnične vzgoje, tudi na kulturnem področju nismo znali dovolj pritegniti in aktivirati mladino, zato se nam razvijajo predvsem nekatere dejavnosti, druge pa resno zaostajajo. Mislim, da je slaba tudi tista repertoarna politika kinematografov, ki iz komercialnih razlogov predvaja predvsem določeno

zvrst filmov ipd. Z večjo odgovornostjo in naložbami za te različne oblike dejavnosti mladine bi si mogli prikrajšati marsikatero težavo in zmanjšati marsikateri izdatki, ki se nam obeta, da bomo okrepili varnost, vzgojne domove, dejavnost sodišč ipd. Toda družba — to smo mi. Tega ne bomo rešili s predpisi, z zaostrovanjem ukrepov, temveč z združenimi napori vzgojnih, izobraževalnih, gospodarskih, političnih in — poudarjam — mladinskih činiteljev. Ti napori so lahko le konkretni programi za obogatitev dejavnosti in za njihov določeni kulturni standard. Seveda to ne gre brez denarja, toda to je dragocena investicija v neposredno nastopajočo generacijo.

Se eno aktualno vprašanje imamo. Ali mednarodno turistično leto zadeva tudi kulturno področje?

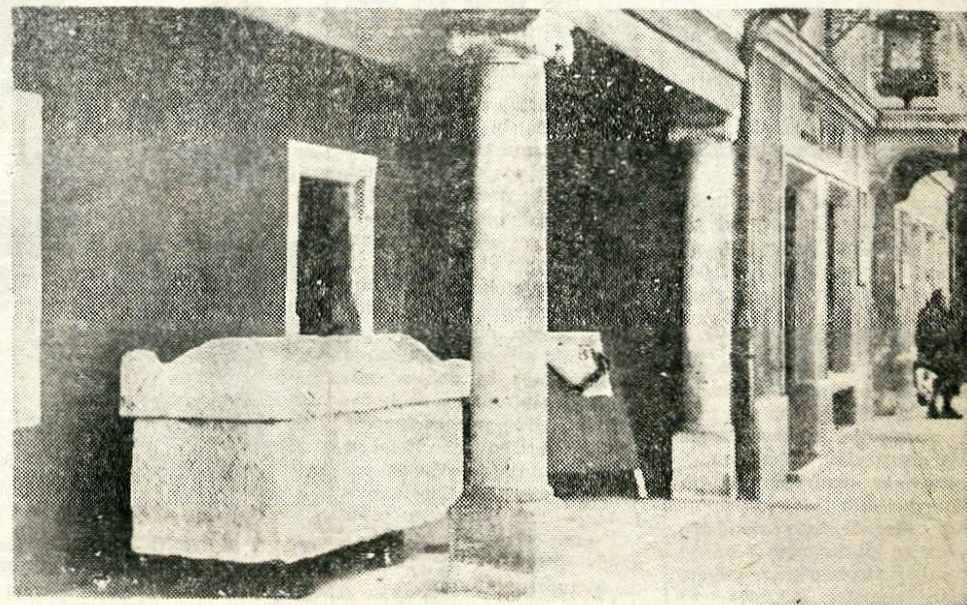
Gorenjska je dežela turizma. Dve značilnosti sta ji omogočili to veljavo: čudovita narava in kulturna podoba. O naravi ne bom govoril, ker je Gorenjska pri srcu ne samo Gorenjcem, temveč vsakomur, ki jo pozna. Zato smo odgovorni, da bomo to lepo naravo ohranili neposredno, vabljivo. Zelo odgovorne naloge imajo urbanisti. Toda rad bi poudaril našo odgovornost: vsi moramo varovati naravo. Pod kulturno podobo pa ne štejem le lepo urejeno pokrajino, ki že sama po sebi kaže kulturo ljudi, temveč neposrednost vsega kulturnega do človeka, ki živi na Gorenjskem ali prihaja tja. Muzeji, galerije, organizirano kulturno življenje — vse to je prav tako sestavni del turističnega življenja, kakor je zanj pogoj gostinstvo, promet, informacijska služba, turistična literatura itd. Mislim, da mi ni potrebno poudarjati vzajemni učinek vseh teh činiteljev. Dobro pa bi bilo, če bi bila vzajemna tudi delitev rezultatov.

V nekaj stavkih

TRŽIČ: obisk iz Pule — Mesti Tržič in Pula sta že pred leti navezali prijateljske stike. Da bi se sodelovanje nadaljevalo in razširilo tudi na področje šolstva, je pred nedavnim skupina učencev osnovne šole Ivo Lola Ribar iz Pule obiskala osnovno šolo heroja Bračiča v Trziču. Program obiska, ki je trajal od 14. do 17. marca, je bil pester. 14. marca popoldne so v Cankarjevem domu priredili koncert, na katerem je nastopil 20-članski pevski zbor in 28-članski šolski orkester. Koncert je navdušil šolsko mladino in odrasle poslušalce. Del svojega programa so mladi izvajalci dan pozneje ponovili za oddajo v tržiškem radiu. Gostje so si med bivanjem v Trziču ogledali tržiški muzej, Tovarno kos in srpov, obiskali so Ljubelj, Zelenico, Begunje, Drago, Vrbo in Bled, pogovarjali pa so se tudi s predstavniki družbenopolitičnih organizacij, sveta za šolstvo in predstavniki obeh tržiških šol. Učenci iz Trziča bodo svojim prijateljem v Puli vrnili obisk.

JESENICE: letos nov album fotografij z naših gora — Znani jeseniški fotograf-amater in ljubitelj planin Jaka Čop, ki je leta 1962 izdal album fotografskih posnetkov z naših gora pod naslovom »Svet v vrhovih«, je pripravil novo knjigo. Letos jeseni bo v nakiadi 15.000 izvodov izšel njegov drugi album s sto novimi, izredno lepimi posnetki z naših gora pod naslovom »Razklani vrhovi ali Raj pod Triglavom«. Nedvomno bo to Čopov pomemben prispevek k mednarodnemu turističnemu letu.

JESENICE: dvoje glasil učencev osnovnih šol — Pred nedavnim je izšla združena 3. in 4. številka glasila osnovne šole Prežihov Voranc »Mladi samorastnik« in 2. številka literarnega glasila osnovne šole Tone Čufar »Mladi kovinar«. V prvem glasilu prevladujejo pesmice (kar štirinajst jih je objavljenih v ciklu z naslovom Luč), v drugem pa je vsebina razdeljena na štiri dele: Šola in dom, Ob delu rastemo, Mi o sedanjosti in preteklosti, Negotovi koraki. Glasilo je tudi okusno opremljeno z risbami, ki so jih izdelali učenci.

Sarkofag, najden v Senčurju, pred Mestno hišo v Kranju — Foto Perdan

Te dni po svetu

Pododbor ameriškega senata za pripravljenost oboroženih sil je objavil sporočilo, v katerem pravi, da so ZDA od oktobra lani izgubile v Vietnamu vsak mesec več reaktivnih letal in bombnikov kotlikor so jih lahko izdelale. Zaradi tega so precej oslabiljene ameriške letalske sile v drugih delih sveta. Kljub temu pa se ameriški bombni napadi na DR Vietnam nadaljujejo z nezmanjšano silovitostjo.

V nedeljo so kitajski rdečegardisti vnovič izzivali sovjetske diplomate v Pekingu. Zaustavili so avtomobil z diplomatsko registracijo sovjetskega veleposlaništva in ga zadrževali več kot šest ur. Od sovjetskih diplomatov so zahtevali, da izstopijo in se opravičijo, ker so »kršili suverene pravice LR Kitajske«.

Včeraj so v Džakarti postavili pred vojaško sodišče deset nekdanjih članov, ki so poprej stražili predsedniško palačo v Džakarti. Obtožujejo jih, da so sodelovali pri uboju šestletne hčerke generala Nasutiona. Razen tega so jih obtožili za poskus uboja generala Nasutiona, ki je zdaj predsednik vrhovnega ljudskega posvetovalnega kongresa.

Predstavniki zunanjega ministrstva ZAR je v ponedeljek sporočil, da bo danes (sreda) prispel v Kairo sovjetski zunanji minister Andrej Gromiko. Predstavniki ministrstva ni povedal koliko časa bo trajal Gromikov obisk.

V ponedeljek so v Pekingu začutili močan potres, ki je trajal dve sekundi. Potres je bil tudi v Tokiu. Poročil o škodi še ni. Jakost potresa so ocenili na 6,5 stopenj po Richterjevi lestvici.

Bohinj Turistična propaganda

TD Bohinj namerava posvetiti v mednarodnem turističnem letu posebno pozornost propagandi. V nakladi 3000 izvodov je društvo založilo letni in zimski barvni lepak Bohinja, letni cenik Bohinja v nakladi 40.000 izvodov. Agencijam in individualnim gostom v tujini bodo posredovali okoli 30.000 prospektov, razen tega pa bodo na mejnih prehodih postavili več propagandnih tabel in obnovili dotrajane.

Kljub raznoliki propagandni akciji bodo posvetili največjo pozornost samim gostom, kajti zavedajo se, da je najučinkovitejša propaganda, ki jo razširjajo o kraju zadovoljni gostje.

Ljudje in dogodki

Indija, edina država na svetu, ki jo vodi ženska, ima zopet svojo vlado. Vlada, ki jo že več kot dvajset let sestavljajo člani kongresne stranke pa ni popolnoma podobna prejšnji. Februarske volitve so jo bistveno spremenile. V njej ni več petih ministrov, ki so bili v vladi že v času

pokazal, da Indija potrebuje ljudi, ki ji bodo zagotavljali hitrejši razvoj. Tudi vladna stranka je po proučevanju volilnega izida prišla lahko samo do takšnega zaključka, zakaj njena večina v parlamentu se je od nekdanjih 200 glasov skrčila na skopih 40.

V ospredje je v Indiji

Indija po volitvah

Gandhija, ker niso zbrali dovolj glasov na zadnjih volitvah. Padli so skozi volilno rešeto na volitvah, ki so jih v Indiji označevali kot dan velike odločitve. Izid glasovanja je namreč

po volitvah prišla ena sama splošna težnja, kako zagotoviti največji deželi na svetu z demokratično ureditvijo in s posebnim indijskim načinom življenja hitrejši gospodarski razvoj.

Druga letošnja uprizoritev v Prešernovem gledališču

Agatha Christie: Mišnica

Druga premiera, ki jo je v letošnji sezoni prejšnji teden pripravila amaterska dramska skupina France Prešeren pri Prešernovem gledališču v Kranju, kriminalna zgodba Agathe Christie Mišnica, je nedvomno navdušila vse dosedanje gledalce. Za uspeh pri občinstvu ima nedvomno precej zaslug delo samo, saj so detektivski romani in drame Agathe Christie znani po vsem svetu; v Kranju pa bolj navdušuje dobra, homogena predstava, v kateri ni bistvenih razlik med posameznimi interpreti vlog. V primerjavi s prvo letošnjo predstavo (Dundo Maroje) je Mišnica mnogo boljše in pomeni lep uspeh kranjskih amaterskih igralcev. Pod ta kvalitetni nivo predstave v prihodnje ne bi smele pasti, če hočemo oživiti kranjsko amatersko gledališko dejavnost. Mišnica pa je delo, ki lahko predstavlja zelo soliden začetek kvalitetnejšega amaterizma v Kranju, ki torej daje slutiti, da bodo prihodnje predstave vsaj take, če ne boljše. Če bo tako, bomo lahko zadovoljni.

Detektivski romani in drame Agathe Christie so zelo znane. V njih navadno ne prevladuje dinamična zunanja akcija ali atmosfera tiste skrivnosti, ki je značilna za dela klasične kriminalne literature in ki jim daje pečat nekega širšega simboličnega smisla. Njeni romani niso faktografske podobe običajnih hudodelstev, marveč psihološko intuitivne analize zločinov, ki si jih je avtorica izmišljala sama. S takim reševanjem zapletenih primerov si je pridobila sloves ustanoviteljice nove smeri v kriminalni literaturi. V zgodbah, ki jih je skonstruirala, zamolči vse, kar bi lahko merilo na morilčevo identičnost.

V detektivskih zgodbah je zločin samo povod za nekakšno turobno, psihično utrujajoče raziskovanje vseh okoliščin, ki bremenijo junake, ujeje v past spretno prepletenih naključij in slučajnosti. To so v bistvu tudi osnovne značilnosti kriminalne drame Mišnica; tudi v njej se raziskuje, kdo je morilec. Osem ljudi, pet moških in tri ženske, se po naključju znajdejo

Osnovna preglavica povprečnega Indijca je še vedno lakota. Nova vlada je sicer izdelala načrt za preprečevanje lakote, vendar pogoste stavke, krvavi spopadi na vseh koncih in krajih dežele, predvsem pa stagnacija indijskega gospodarstva ne zagotavljata hitre odprave lakote. Razen tega so posredno krivi za težave v Indiji tudi številne napake, ki jih je kongresna stranka v dvajsetletnem obdobju vladanja zapustila.

Po februarskih volitvah stoji Indija in njena kongresna stranka torej pred odgovornim delom. Če pri sestavi nove vlade so morali vse zamotane činitele indijskih razmer upoštevati. Kongresna stranka ima namreč dve močni

krili, ki se med seboj ne ujemata najboljšje. V trinajstih mesecih vladanja v New Delhiju se je namreč Indira Gandhi lahko prepričala, da je njena senca 71-letni Desai, podpredsednik vlade in minister za finance, velik politični asket, ki čaka na svoj dan. O indijskih razmerah trdijo, da bi bila Indira Gandhi brez Desaija v vladi preslabotna, Desai pa vedr Indira Gandhi pa preveč močen. Tako je vnovič prišlo do politične poroke, ki se že na začetku začenja s prepri. Bolj kakor kdajkoli je razumljivo, da se bo nova vlada v New Delhiju lahko ujemala samo, če bo dosledna pri svojem načrtu. Površnost ji v takšnem sestavu ne zagotavlja dolgega veka.

oseb. Morilec je tisti, ki vzbuja najmanj pozornosti, človek, ki v imenu Scotland Yarda vodi navidezno preiskavo. Na koncu skoraj ne moremo verjeti tega, a prepozno. Zavemo se, da nas je Agathina prebrisanost prijetno zabavala; to pa je bil tudi njen namen.

Kranjska uprizoritev posev pritegne gledalce. Kot gost jo je režiral ing. arh. Viktor Molka, ki je svojo nalogo

uspešno opravil, posebno še, če upoštevamo skromen čas in zaposlenost ljudi — amaterjev. Odlično sceno je pripravil Saša Kump; z njo je bil zelo zadovoljen tudi režiser; nudila mu je precej opore pri njegovem delu. Igrali so: Miča Udrijevca (Molli Ralston), Franci Juvan (Giles Ralston), Jože Trobec (Christopher Wren), Mila Valenčičeva (gospa Boyle), Tone Dolinar (major Metcalf), Irena Šilingova (gospodična Casawell), Tone Hofko (gospod Paravicini) in Vlado Uršič (detektiv, narednik Trotter).

-er

Kotiček za gorenjske humoriste

Pomlad pred durmi

Kljub temu, da so danes zaradi atomskih poskusov letni časi tako pomešani, da je recimo v januarju gorko kakor poleti, poleti je toliko padavin kakor jeseni, jeseni pa toliko mraza kakor pozimi, sem po natančnem študiju vseh mogočih koledarjev od stoletnega do tistega, ki mi ga je obljubilo letos neko podjetje pa mi ga ni dalo — ugotovil, da je danes prvi pomladanski dan.

Da se počasi bliža zelena pomlad, je razvidno predvsem po trgovskih izložbenih oknih, saj so v njih trgovci že začeli razstavljati zimsko blago, vetrovke, puloverje, rokavice, čevlje, sanke in druge zimske športne predmete.

Zaradi prvih pomladnih dni so otroci v šolah več ali manj nemirni, odborniki ne obiskujejo več sej, gospodinske pomočnice zahtevajo svoj prosti dan, mestni vodovod namesto, da bi veselo žuborel v pomladanskem soncu, sabotira na vseh kon-

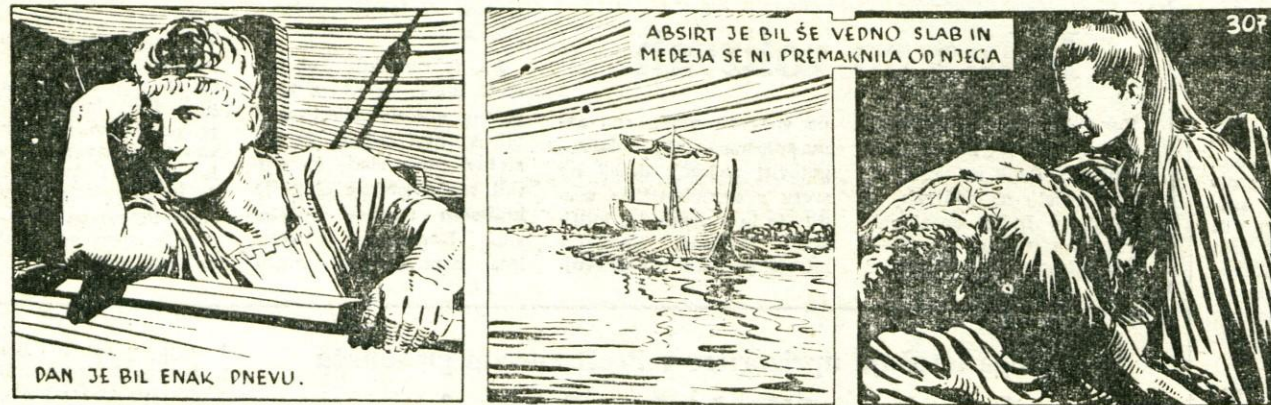
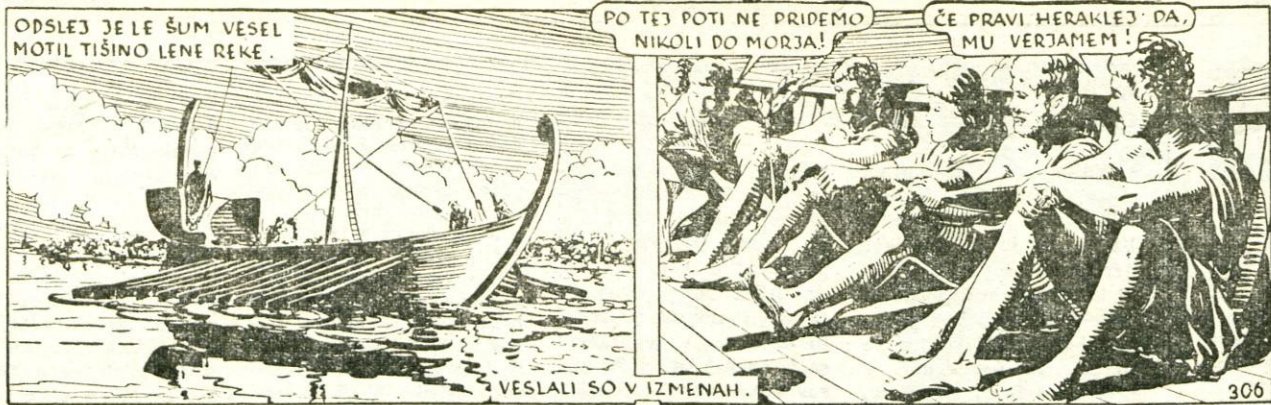
cih in krajih, mladinci in mladinke se odrekajo zahtevni klubskih prostorov, ker so svojo dejavnost prenesli v parke in naravo itd., itd.

Zato nič čudnega, če so nekateri zaradi zaposlenosti zgrešili pomladni dan. To sem opazil pri stanovanjskem referentu, ko ga je na to opozorila administratorica rekoč: »Tov, šef, pomlad je prišla!« On pa ji je ves zatopljen v delo odgovoril: »Jutri naj pride, danes nimamo uradnih ur za stranke.«

Pravijo, da vsaka pomlad kaj novega prinese. No, letošnja pomlad nam razen kmečke ohceti v Ljubljani, neodločenih rezultatov hokejske reprezentance, narobe zaračunanega prometa jugoslovanskih železnic v Beogradu, mladinskega kriminala, ni prinesla nič novega razen to, da je pomladna noč vsak dan krajša, a meseci ostanejo še vedno dolgi kakor doslej.

Grego

Saša Dobrila ARGONAVTI

PANORAMA • PANORAMA • PANORAMA • PANORAMA • PANORAMA • PANORAMA • PANORAMA • PANORAMA •

Eremitaža - ruska legendarna palača umetnosti

Ze dvesto let pripovedujejo ljubitelji umetnosti legende o zakladih, ki naj bi bili v eremitaži v Leningradu na levem bregu Neve. Spominjam se, da so pravili, da so v palači polne kleti Rembrandtovih del in dvorane z deli Picassa in Matisse. Če pa sem hotel podrobneje izvedeti, kaj skriva palača, sem dobil le nejasen odgovor: »To je najbogatejši muzej na svetu!»

Cerprav gre letno okoli milijon in pol ljudi skozi eremitažo, je le-ta obdržala nekaj skrivnostnega. Pred kratkim sem jo obiskal in ugotovil, da je ni moč primerjati z drugimi muzeji. Ze samo po velikosti: približno 2500 prostorov z 2.300.000 umetniškimi predmeti. Če bi bil samo eno minuto v vsakem prostoru, bi potreboval en teden in bi moral biti od 9. do 17. ure na nogah.

Skrivnost, ki je tako črna obdajala ta muzej, je zdaj precej jasna. 1762 so umorili carja Petra II. Soproga in naslednica Katarina je morilec njenega slaboumnega moža nagradila namesto kaznovala. Ko so ji zgradili zimski dvorec, je hotela slike za 1050 prostorov. V Rusiji ni bilo nič primernega. Tovrstnega blaga pa je bilo dovolj v Franciji. Pooblastila je slavnega francoskega enciklopedista Diderota, da je pokupil vse zbirke, ki so bile kjerkoli naprodaj. Leta 1770 je kupil najpomembnejšo francosko zbirko; več kot 400

mojstrskih del. Katarina je vzela vse. Leta 1759 je kupila zbirko lorda Walpolesa, angleškega zunanjega ministra. Za 198 slik je plačala 40.000 funtov. Postala je največja zbiralka umetnin svojega časa. Čeprav je bil zimski dvorec tako velik, za toliko umetnin ni bilo dovolj prostora. 1764 je zgradila poleg dvorca galerijo eremitažo in leta 1775 še eno tako nenavadno staro eremitažo. Po smrti Katarine so nasledniki še naprej kupovali umetnine. Aleksander I. je kupil notranjo opremo, opremo nekdanje francoske cesarice Josephine. Neki umetnik je pripomnil, da je v muzeju premo nizozemskih umetnikov. Leta 1771 je Katarina sicer kupila precej nizozemskih umetnin, toda ladja, ki naj bi te umetnine pripeljala v Rusijo, se je pred finsko obalo potopila. Poznejši carji so to izgubo nadoknadili.

Leta 1774 je bilo v eremitaži 2080 slik. Diderotu je pisala, da le miši in ona občudujejo slike. Nekega izbrancev si je lahko ogledalo umetniški zaklad. Tega so se držali tudi njeni nasledniki.

Sele Nikolaj I. je leta 1852 dovolil večji obisk. Kar so takrat videli srečnejši, preseneča obiskovalce tudi danes. Prostori so dekorirani z izbranim italijanskim in kavkaškim marmorjem, tla so pokrita z najdragoocenejšim lesom. Z zimskim dvorcem in sibirimi zgradbami (eremita-

žami) so ruski vladarji ustvarili čudež umetnosti, arhitektonsko simfonijo.

V drugem nadstropju zimskega dvorca so prostori, v katerih je glavni zaklad vse eremitaže. Kje so dobili ta zaklad? Dva moskovska trgovca sta veliko trgovala v Parizu. Tu sta se zaljubila v dela tokrat skoraj nepoznatih umetnikov Van Gogha, Gauguina, Matissa in Picassa. Ne da bi se zavedala, sta pokupila veliko zgodnjih del umetnikov, ki so pozneje postali najslavnjši. Noben muzej na svetu ni preživel toliko katastrof kot eremitaža. 1837 je začelo goreti v prvem nadstropju. Ogenj bi lahko zlahka pogasil, toda služinčad je imela v spodnjih prostorih živino in seveda tudi seno. Pet dni je divjal ogenj. Zimski dvorec je pogorel do temeljev. Car Nikolaj je ukazal dvorec zgraditi ponovno. Burne dneve je muzej preživel tudi med oktobrsko revolucijo. Dežela je bila opustošena. Bolj so potrebovali denar kot pa umetnost. Odlučilo se je prodati nekaj najboljših del iz eremitaže.

V drugi svetovni vojni so Nemci 900 dni oblegali Leningrad. Topovi so bili oddaljeni samo 13 km od eremitaže. Zgradba je bila precej poškodovana, toda umetnine so pravočasno odpeljali na Ural. Muzej je obnovili in danes pomeni za ljubiteljke umetnosti res pravi zaklad.

Zanimiva statistika

Vsak Jugoslovane gre na leto poprečno 24-krat k zdravniku in 11-krat v kino!

Trgovec in psihiater

Neki trgovec je bil tako zaskrbljen, da je moral k psihiatru: »Uležite se na kavč in govorite, kar vam pride na misel.« mu je rekel zdravnik. Trgovec je ležal eno uro in ni črnil niti besede: »Vaš čas je potekel. To zneso 60 dolarjev, za vsako minuto en dolar, vseeno, če govorite ali ne,« je rekel zdravnik. Trgovec je plačal.

Dva dni pozneje je spet prišel na »zdravljenje« in spet plačal šestdeset dolarjev. Čez nekaj dni je prišel tretjič. Ko je ležal pol ure, je končno le prekinitelj molk. »Ali lahko nekaj vprašam?« Seveda, je odvrnil psihiater. »Zanima me namreč, če bi lahko finančno sodeloval pri tem donosnem poslu?«

Kiparja ubil kip

Grški kipar Gerakimos Sklavos se je zjutraj vrnil v svoj atelje. Zaradi kratkega stika ni bilo električnega toka. V temi je taval po sobi in se zadel ob kip, ki se je nanj prevrnil. Kip je bil težak okrog 500 kg in slabo pritrjen.

Fantovski običaji v okolici Cerkele

Dopisnik naše rubrike Gorenjski kraji in ljudje Anton Zorman iz Rodice pri Domžalah je bil rojen v Zgornjem Brniku in je star 72 let, je že bil v Glasu št. 96 (21. decembra 1966) pisal o fantovskih običajih v okolici Cerkele na Gorenjskem pred približno šestdesetimi leti, torej iz časa, ko je še on fantoval in se zato vsega sam dobro spominja. Takrat pa ni popisal vseh običajev, ki nam je še dvakrat pisal. V nekaj nadaljevanjih — v »era« je vključil tudi ženitovanjske običaje — bomo njegove besede objavili.

Potrjeni — tauglich — fantje (še danes se razbija beseda taublich) so rinili k vojakom jeseni, eno meseca oktobra. V Avstrije je trajala vojska služba tri leta. Le redko so dobili skrajšan rok; za to bila potrebna utemeljena prošnja, npr. če je bil poročnik ali edina opora za delo domače če je s svojim zaslužkom magal vzdrževati družino. Skrajšani rok je bil pridruži sinu edincu na kmalo. Prošnje za skrajšani rok bilo treba predložiti celo okrajnemu glavarstvu. Zegnanja so po vseh letih še danes. Navadno je bilo ta dan, to je na smajno deljo boljše kosilo, gostilne pa so za domače, pa še za sorodnike in povabljeni goste nacrtili bobo. Fantje

sosodnjih vasi pa po stari navadi v sobotah pred smajno nedeljo poskušajo — seveda ponoči — dobiti vsaj nekaj bobov od deklet v vasi, kjer je žeganje. Če so bili fantje ene in druge vasi prijatelji, tedaj je še šlo, da so vasovalci dobili nekaj bobov, s katerimi so se v svoji vasi izkazali, da niso strahopetci. Težje pa je šlo, če je bilo med fanti ene in druge vasi sovraštvo in nesoglasje. Tako pa je bilo pogosto. Samo majhen prepir, npr. na plesu, je zadostoval, da so se fantje sovražili. Če je na kakem plesu fant zaprosil drugega fanta, ki je plesal, naj mu za en ples odstopi svojo partnerico, in je ta odklonil, je bil to že povod za prepir med fanti ene in druge vasi. Prav tako je prišlo do pre-

pirov, če je fant zaprosil lepo deklo za ples, pa je ta odklonila prošnjo, ker ji ni ugajal. Temu so rekli, da je fant dobil korbo (korbico), to pa je bilo za vsakega žalitev in ponižanje. Marsikatero pametno in previdno deklo je šlo na veselico plesat z vsakim, čeprav ji ni bil všeč, samo da je ohranila mirno kri med fanti.

Pogosto je prišlo na veselice zaradi malenkosti, zaradi majhnih nesporazumov, do preprirov, preprirov in celo ubojev. Pred prvo svetovno vojno je prišlo že kar v navado, da je moral biti vsako leto v okolici Cerkele ob žeganjih eden mrtev kot žrtev fantovske objestnosti in nerazsodnosti. Prepeti s telesnimi poškodbami pa so bili zelo pogosti, zandamerija je imela dosti dela z iskanjem krivcev, ugotavljanjem vzrokov, zasliševanjem očitvidcev itd. Ta fantovska medsebojna sovraštva zaradi malo pomembnih nesporazumov so šla tako daleč, da se je v Cerkljah zgodilo nekaj, čemur ni primere ne prej in ne kasneje. Vasi, iz katerih

so bili sprti fantje, ne bom imenoval, sovraštvo med enim in drugim pa je bilo smrtno. In neke božične noči pri polnočnici je spet zaradi tega nastal preprirov in prerivanje pred cerkvijo. Ena skupina fantov se je umaknila v cerkev misleč, da bo mir, druga — oborožena tudi z gnojnimi vilami — pa je navallala na cerkvena vrata, vdrli so v predverje, pršilo je do prerivanja in tepeža. Na slošno zgražanje ljudi v cerkvi so se napadali umaknili, tako da hušega ni bilo. Epilog napada pa se je končal na sodišču v Kranju.

Sportnega življenja kot danes takrat nismo poznali. Bil pa sta dva telovadna društva: Orel in Sokol. Člani Orla so bili klerikalno usmerjeni, pod vodstvom duhovščine, Sokoli pa so bili liberalni, napredni. In spet so bili eni proti drugim. In javnih nastopih so nosili pestre uniforme enakega kroja, le pod čepiči se je dalo razločiti, kdo so eni in kdo so drugi. Pri telovadnih nastopih so nosili enake telovadne drese. Zanimanje za telovadne nastope je bilo takrat veliko.

SNUBLJENJE IN SVATBENI OBICAJI

Navadno si je fant že pred nastopom vojaškega roka izbral bodočo življenjsko tovarišico. Če mu je bila zvesta, ga je čakala, zgodilo pa se je tudi, da se je katera izneverila in se je ali morala poročiti ali pa doživeti razočaranje in ostati nezakonska mati. Kakšna pa se je med tem zaljubila v drugega in se poročila, prvega pa pustila na cedilu.

Ko se je fant po dolgih treh letih vrnil domov, se je pri hiši začelo misliti na ženitev oz. najprej na snubitev. Navadno je bodoči ženin vzel s seboj kakega fanta ali pa tudi že moža in odpravila sta se snubit (seveda je bilo že vse vnaprej zaupno domneno). Ko sta prispela v hišo bodoče neveste, sta se izdajala za kupca živine, Gospodar — oče neveste — je potem rekel, da nima nič za prodajo. Nato se je začelo zares, deklo pa se je medtem umaknilo iz sope. Ženinov spremljevalec je začel: »Morda pa imate kaj drugega, kar bi bilo za naju primerno, rečimo deklo za možitev, ta le poleg bi bil primeren.« Če je bil bodoči zet očetu po volji,

se je kupčija nadaljevala, zaključek pa je bil v največ primerih tak, da so se dogovorili za svatbo (ohcet).

Prenekatero deklo pa je šlo še prej na ženinov dom na ogled, domeni so se za višino dote, pri notarju sestavili ženitovanjsko pismo, nevesta se je vknjižila na prvo mesto ženinovega posestva za doto, kot garancija za vloženi znesek.

Dote so bile različne, kakor so bila različna posestva in njih vrednost. Od 300 kron, 500, 1000 kron, 1000 goldinarjev (to je 2000 kron), do 3000 goldinarjev (6000 kron) — to je bila že ogromna dota. Znan mi je primer, da je imela nevesta 4000 goldinarjev dote (8000 kron), vendar so bile take zelo redke. Dopisnik iz Most Ivan Sivec je v članku o fantovskih običajih v Mostah (Glas, 7. decembra 1965) zapisal o doti 100.000 kron (50.000 goldinarjev), vendar to ne bo držalo, verjetno se je zmotil. V nekdanji Avstriji je bil znesek 100 tisoč kron že ogromno bogastvo, noben kmečki grunt si ni mogel privoščiti tolikšne dote.

Anton Zorman (Naprej prihodnjič)

Miha Klinar: Mesta, ceste in razcestja • Miha Klinar: Mesta, ceste in razcestja • Miha Klinar: Mesta, ceste in razcestja • Miha Klinar: Mesta, ceste in razcestja • Miha Klinar: Mesta, ceste in razcestja •

Domovna III. DEL 16

Pozna ga. Seveda ga pozna. Kdo neki pozna pesnika, pravi s posmehom in s posmehljivo in zaljubi to je pokazalo, da Lehmann kakor vsi pesniki ni »čisto pri pravi« (»Die Dichter sind Gottesnarren!«) Pesniki so božji norci, in se začudi, da išče njega. A ne bo nič! Zaprt je! Zaprt je! Zaprta je ženska, se pomenljivo zasmeje vojak in se ponudi, da bi tega božjega norca lahko zamenjal. To so udarci! »Zaradi ženske?« se ji temni pred obrazom pa megleno očivi v njej kot zapoznel odmev pogovora: »Najbolje pred dnevi mi slišala, a ga sliši sedaj, le da nekoliko drugače.« Pa ne da bi bil Lehmann tisti grešnik, katerega je naletel učitelj Gorjup? Ali celo tista žival, ki se je vrnila nad gluhomemo Kraguljevo pastirico? Stefi misli, da jo bo udarilo božje. Na obraz postaja blede. »On? Ne, nemogoče! On ni tak! Ni tak! Mrliško blede se vrne domov.« »Kakšna pa si?« je Rozika zaskrbljena. »Ne, nič... nič mi ni!« Potem pride noč. Ena izmed tistih dolgih noči, ki človeka mučijo z dvomi. Rada bi verjela, da je vprašala za Lehmana, lagal in ga nalašč obdal z amuzanjem upanju, da bo šla z njim. Da, tako je! A zakaj je potem Lehmann zaprt? »Zaradi ženske! Kakšnih žensk?« Ne, on ni ženskar! Ni prašič! Ko bi se lotil tudi nje. Lahko bi si jo vzel. Vzel brez sile, saj se je ob njem kakor hipnotizirana. Tako je. On ni tak. Tako sposoben, tako neustrašen, tako težko srečaš. In tako neizkušena je te težje. »Vojak je lagal! Vojak je umazanec!« — je idealist kakor vsi pesniki. »Da, pesnik je. In pesniki niso ženskarji, kada, ljubijo, res, tako ljubijo.

»Ali ni Prešeren do smrti oboževal Primceve Julije?« Da, ljubil jo je, a ona je bila tako brezčutna, tako kruta! Toda, ali ni Prešeren klub »večni« ljubezni do Julije iskal utehe pri drugih ženskah. Baj je bil celo oče nezakonskih otrok, a matere ni hotel poročiti. Ali ni slišala tudi o tem, da je morala mati njegovih nezakonskih otrok služiti v Trstu? Torej je ni ljubil, marveč si jo je samo jemal kot »drugi« možki. In Goethe? Ali ji ni že Franc pripovedoval o Goetheju, da je imel na desetine in desetine žensk in da ni bil nič drugačen kakor Faust, ki je zapeljal mlado, lepo in nedolžno Gretchen. Ali ni že v Hartbergu od knjigarnarja in njegove družbe slišala o pesnikih marsikaj, kar se ni ujemalo z njeno predstavo o ljudeh, ki znajo tako lepo pisati in oblikovati svoja čustva in ki jih je zato sodila kakor nekakšne »svetnike«, zveste samo svoji, največkrat nesrečni ljubezni, pri tem pa ni pomislila, da so kakor »drugi«, ki svojo izgubljenost in neuresničeno ljubeznost potem izživljajo pri drugih ženskah in da znajo biti tudi prav tako kakor »drugi« brezobzirni in »nečloveški« ali zaradi svoje nesreče celo »izgubljenosti«, le da to svojo »izgubljenost« in »umazanost« tudi priznajo in zaradi tega trpe bolj kakor »drugi«, ki niso »božji norci« in ki gredo mimo pohojenih žensk kakor mimo neznanih, neobjokovanih trupel. »Ali ni Prešeren svoj greh objokoval v Nezakonski materi in Goethe v Faustu,« kroji Stefi svoje misli po davnih hartberških pogovorih med knjigarnarjem, sodnim oficijalom Törökum, učitelji in Francem, ki je tudi sam veliko bral. Ona je samo poslušala, da bi se ne osmešila kakor takrat, ko je mislila, da je priimek madžarskega pesnika Sandorja Petőfiya, o katerem je takrat prvič slišala, ime hartberškega knjigarnarja in s tem spravila sodnega oficijala Töröka in njegovo ženo, lastnico kavarne, v kateri sta s Francem stanovala, v prisrčen smeh. Tam je slišala za mnoga pesniška imena in za življenjske zgodbe in delo mnogih pesnikov. Včasih so bile zgodbe o pesnikih »ženskarjih« (te je navadno pripovedoval knjigarnar) tako mračne, da jim ni mogla verjeti. — Nesrečna ljubezni jih je spridila, — je navadno govoril knjigarnar. Ali pa zakonske žene, ki so jih razkrajale s svojim nerazumevanjem ali celo zaničevanjem, se Stefi spominja, da je ob tem knjigarnar omenil nekega Strindberga. Toda bili so tudi v ljubezni srečni in v zakonu zvesti. »Ali ni bil tak nemški pesnik Schiller,« se Stefi spominja besed sodnega oficijala Töröka, ki je bil tudi sam v zakonu srečen in zaljubljen v svojo ženo in zato obsojal »nezvestob« drugih, čeprav mu je knjigarnar oporekal in branil »nezveste«, ki jih Török (tako je govoril hartberški knjigarnar) ni mogel razumeti, ker je imel dobro in blago ženo in bil zato lahko srečen. »Take misli se vrtinčijo v Stefi vso dolgo noč.

»Tudi Lehmann bo kakor Schiller,« si pravi, obenem pa se zave, da je doživel že svojo nesrečo v prvi izgubljeni ljubezni. A takoj nato se spomni sebe, da ga je zavrnila in da mu ni dala nobenega upanja, da ga bo kdaj ljubila. Ob tej misli ji postane vroče. »Onesrečila sem ga,« si reče, takoj nato pa zagleda v sebi grozljivo ogabno podobo o poslanstvu gluhoneme in nekoliko bebaste Kraguljeve pastirice. Vidi širkolično trinajstletno pastirico, njene vselej bose, srebraste in najbrž še od zimskega mraza in ozeblin rdeče, kakor s krvjo napolnjene noge, a v poslaniku Lehmannu z nesrečnim in morda zaradi gnusa nad seboj ali pa zaradi pošastne sle spacenim obrazom. Morda se je spozabil? Spozabil zaradi svoje nesreče? Pošastna, grozljivo amazna podoba ji lebdi pred očmi. »Ne! Ne!« bi najraje razbilta to podobo s pestmi. Toda podoba sama ugasne v spancu, ki ji naposled zatisne oči... »Vročino ima,« zasliši Rozikin glas, ko se prebujata. Rozikin glas je zaskrbljen. »Slavko me je poklical, preden je šel v šolo. Rekel je, da si videti bolna in da si vso noč spal nemirno. Ni te hotel zbuditi.« Res, ne počuti se dobro, vendar zanika, da je bolna. »Nič mi ni. Samo prebava,« pravi. »Prebava? Včeraj sploh nisi jedla. Najbrž si samo oslabela od gladu.« »Da, samo oslabela!« »Vseeno! Lahko bi poklicali vojaškega zdravnika! Lahko bi bila bolezni, ki razsaja v mestih in ki...« si Rozika ne upa izgovoriti besede »mori«. »Ne, nič takega ni. Zdrava sem. Vstala bom!« »Bolje, da ležiš!« Tedaj vstopi Marija. Stefi odmakne pogled Rada bi jo vprašala, kdo in kakšen je bil tisti vojak, ki se je spozabil nad Kraguljevo pastirico, a se boji, da bi ji Marija potrdila slutnjo, ki jo muči in napada, čeprav jo nenehno odganja. Obenem zasliši Marijin glas. Svetel je. Radosten. »Ali veš, kdo ti je pisal?« »Kdo?« vpraša Stefi v svetlem preblisku pričakovanja in v upanju, da Marija vprašuje njo. »Ne tebi, marveč Roziki?« »Ne, seveda, Roziki! Njej ne bo nihče pisal. «Kdo?» sliši Stefi Roziko.

Sporočilo o vrnitvi fragmenta »Zdravljice« iz Prage

V naših vsakotjedenskih »Glasovih« pogovorih o Prešernu, smo 14. decembra 1966, sprožili misel o vrnitvi nekaterih pesnikovih rokopisov, ki so se tačas še vsi hranili v praškem »Archivu Památníka národního písemnictva« in v »Knihožni Národního musea« v Pragi.

Gotovo bo prav, če gorenjski prešernoljubi javnosti povemo, kaj vse so imeli še na jesen 1966, Prešernovega na Češkem: slovensko pismo Františku Ladislavu Celakovskemu z dne 14. 3. 1832, dve pesnikovi nemški pismi taistemu odresatu (z dne 29. 4. 1833 in 22. 8. 1836), pesnikove lastnoročne glose k Novi pisariji v 2. snopiču Krajnske Čbelice in h Gazelam, prvih šest kitic Zdravljice ter Kastelčevo Za vezilo doktorju Francetu Prešernu, 3. grudnia 1845.

Ob našem obisku v Pragi je stekel tudi pogovor o zamenjavi praške prešerniane za nekatere češke rokopise, ki se hranijo pri nas. Sprožena misel je sedaj uspela: sporočimo lahko javnosti, da so nam Čehi dne 23. 2. t. l. izročili fragment Zdravljice in pa Kastelčevo Vežilo. Za

to pa so dobili od naše Narodne in univerzitetne knjižnice v zamenjavo dve pismi pesnika Jaroslava Vrchlickega našemu Antonu Aškercu (l. 1905) in več originalnih fotografij ter vizitko Jana Nerude (l. 1890).

Prvi korak je storjen, prvi uspeh je tu!

Sedajle pa nas najbolj drasti vprašanje: ali vrnjeni fragment Zdravljice pripada k onemu fragmentu (zadnji dve kitici) Zdravljice, ki jo hrani naša NUK? Tako bi namreč prišel v prešernoslovski razvid nov, peti, kompletan zapis Zdravljice!

Sedaj poznamo štiri zapise: dva sta v obeh cenzurnih rokopisih Poezij, dva pa v pesnikovi zapuščini v NUK. V upopolnem pričakovanju smo primerjali oba fragmenta Zdravljice: praških šest kitic (pisanih na obeh straneh lista v formatu 21 x 16,5 cm) in ljubljanski dve kitici (pisani na eni strani lista enakega formata).

Že na prvi, bežen pogled, pa se nam je upanje (hkrati kar prava želja!) v hipu podrl... Format, kvaliteta in barva papirja sicer ustrezajo,

toda pisavi kažeta na različen čas prepisa: na praškem fragmentu je pisava umirjena, skrbna, vrstice teko vodoravno — pri ljubljanskem fragmentu pa je pisava manj skrbna, bolj hitra, vrstice silijo pošev navzgor. Tudi primerjava črk (B, j, P, posebno pa mali d) kaže na različen čas zapisa obeh fragmentov. Po gubah некоč zloženih listov bi se sicer dalo sklepati o določenih sorodnosti — a to je le pre malo. Različnost pisav nas bolj prepriča: da je šel up po vodi...

in za naš čas. Saj govori pesnik o vinu le v prvi kitici, vse ostale pa očitujejo pravo izpoved Prešernovih nacionalnih, političnih in človečanskih nazorov.

Pobudo za ustvaritev Zdravljice pripisujejo Matiji Vertovcu, ki je na koncu svojega sestavka Vinske trte hvala (Novice z dne 19. 7. 1843) prosil Prešerna »kot prvega pevca med nami, pevca ljubezni«, naj v vezani besedi zloži hvalnico vinski trti.

Leto kasneje, okrog Martinovoga, je Prešeren res na-

so dne 26. aprila 1848 Prešernovo Zdravljico v celoti priobčile, in sicer na prvi, naslovni strani.

Zanimivo pa je, da je pesnik za to priložnost konec kitice o mladenčih nekoliko aktualiziral. Namesto prejšnjih stihov, »ker po nas bo de vas, je serčno branit kitical čas«, so v Novicah natisnjeni »ker zdaj vas kakor nas, je srčno branit kliče čas«. Očiten je v tej redakciji Prešernov pozitiven odnos do revolucije.

Urednik Bleiweis pa ne bi

Po Prešernovih stopinjah

Tako smo pričakovali, da bo spet rešen eden od zanimivih prešernovskih problemov, a namesto tega sta se nam odprla kar dva nova: kje je neki založen pravi začetek ljubljanskega in kje se skriva pravi konec praškega (sedaj že našega) fragmenta Zdravljice? Podoba je, da morda le kdaj dobimo poleg petega še šesti pesnikov zapis »Zdravljice«; fragmenta obeh sta že tu!

Nemara ne bo narobe, ob tej priložnosti, vsaj na hitro, kaj povedati o historiatu Zdravljice, te čudovite pesmi tako veljavne za Prešernov

pisal Zdravljico, ki pa ni bila le hvalnica vinski trti, kot si jo je želel Vertovec, pač pa je vsebovala globoke misli o slovenstvu, slovanstvu in vseobjemajoči ljubezni med narodi.

Cenzura pa ni pustila, da bi Prešeren že l. 1844 pesem objavil. Celotnega besedila Zdravljice ni pustila niti l. 1846 v Poezijah natisniti; okrnjene pa Prešeren ni hotel videti v svoji knjigi; zato je ostanek kar sam prečtal.

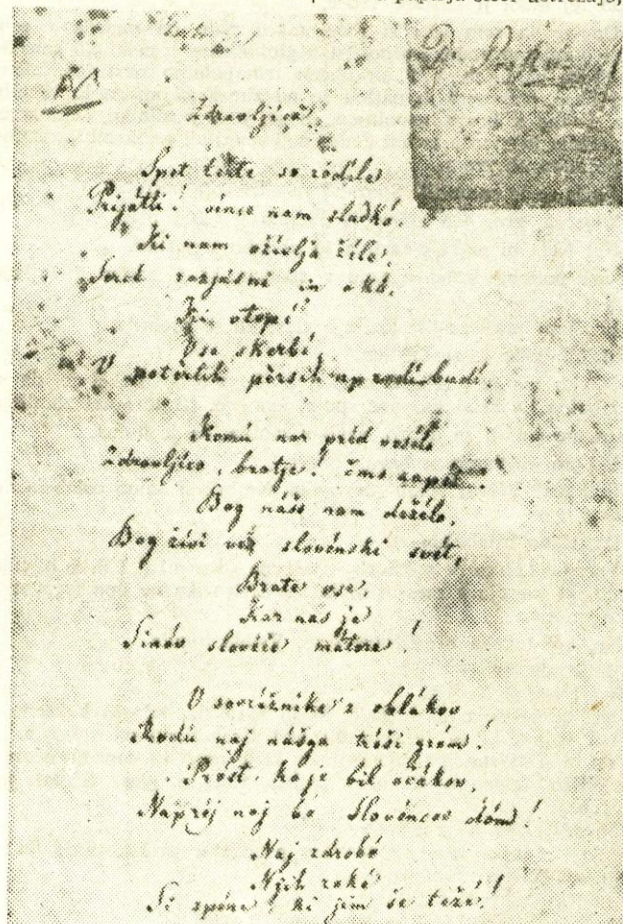
Toda v revolucijskem letu je Zdravljica le zagledala svoj beli dan. Tokrat se je cenzura potuhnila in Novice

bil Bleiweis, če tudi to pot ne bi oprezno taktiziral: poleg Prešernove Zdravljice je na isti strani Novic natisnil še Hašnikovo reakcionarno skrpučalo v verzih Svobodni Lenart. Da ne bo zamere na nobeni strani...

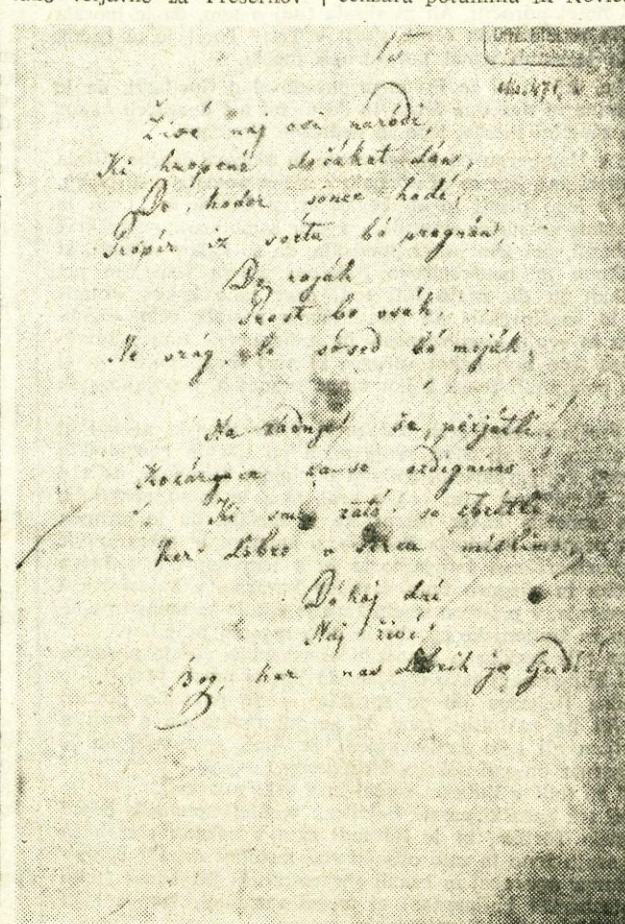
Še nekaj pripomb k faksimilu pridobljenega fragmenta Zdravljice (kako je rokopis prišel v Prago, smo prejce bolj podrobno napisali že v Glasu dne 14. 12. 1966): na desni, v zgornjem kotu lista, je prilepljen listič s Prešernovim podpisom v bohoričnici. Ves ostali rokopis pa je v gajici. Kako to? Neznana roka je iz nekega starejšega pisma izrezala pesnikov podpis in ga pritrčila k fragmentu Zdravljice. Nismo opustili primerjave pri obeh fragmentih: ne ujemata se! Sicer je pesnik res pisal večino svojih pesmi na enojne liste, a je vendar nekatere, obsežnejše pesmi, vsaj v prepisih, pisal na dvojne pole. Tak primer je znani ohranjen prepis Nebeške procesije, posvečen Hieronimusu Ullrichu iz Prešernovih let v Kranju. Na sivkastem ovoju, v katerem je bil v Pragi hranjen fragment Zdravljice, piše: »Dr. Franc Prešern (Slovinc) spodaj, na robu pa še: NB Prescheren ist alte Schreibe bart und schriebe spätere selbst Prešerns.«

Da je akcija s to literarno zamenjavo tako hitro uspela, ji je v Pragi ugledil pot dr. Oton Berkopec, v Ljubljani pa je poskrbel za reciprocnost s češkimi rokopisi dr. Branko Berčič.

Upajmo pa, da bo tudi ostala praška prešernina, pesnikovi rokopisi, v bližnji perspektivi našla pot v domovino, kjer je njeno edino pravo mesto.

Praški fragment Zdravljice

Ljubljanski fragment Zdravljice

Leški gasilci ob jubileju

Mavčičani v sporu

Ker niti v pravičnost referenduma niso zaupali, so se zmenili, naj spor o lastništvu zadružnega doma dokončno reši krajevni odbor SZDL

Ko so se v torek, 21. marca, zbrali volivci Mavčič, sicer v dokaj skromnem številu, zaradi kandidature poslanca v zvezni zbor, kar je bila glavna zadeva tega zbora, so največ govorili o sporu okrog lastništva tamkajšnjega zadružnega doma. Kot je bilo slišati se že dve leti nadaljuje tihi boj zlasti med zadružniki in krajevno skupnostjo o tem, kdo naj ima zadružni dom. Posledica tega pa je, da se nihče ne zana za red in vzdrževanje tega poslopja, kar ima lahko hude posledice.

Kot marsikje so tudi v Mavčičah zgradili in dokončali zadružni dom 1958. leta. Pod to streho je danes središče družabnega življenja te vasi, saj je tam lepa dvorana za kinematografske in druge predstave, tam je trgovina, prostori za gasilce in podobno.

Toda nekdanje kmetijske zadruge Mavčiče ni več. Nekaj zadružnikov je sedaj včlanjenih v KZ Sloga Kranj. Pojem lastništva se je začel majati. Zadruga ni več. Nekateri so predlagali, naj bi to stavbo prevzela krajevna skupnost, ki tudi zastopa vse prebivalce in ne le zadružnike, toda zadružniki, kmetje pravijo, da so oni največ prispevali za to gradnjo itd. Hkrati pa je bilo slišati na zboru tudi besede delavcev, češ da so tudi oni delali, gasilcev, češ da so bili oni sploh pobudnik za to gradnjo in tako naprej. Polemike o tem, kdo je najbolj upravičen do lastništva tega doma pa povzročajo med ljudmi samo razdore. Značilno je bilo, kot je nekdo povedal, da so celo člani zadruga, ki so hkrati tudi člani sveta krajevne skupnosti zagovarjali med zadružniki eno, v svetu krajevne skupnosti pa spet drugačno stališče.

Toda stvar je toliko pereča, ker mora nekdo čimprej prevzeti stavbo, jo oskrbovati in napraviti red. S tem so se vsi strinjali. Vendar so želeli pravično rešitev in zaupali vse KO SZDL.

Hkrati je bilo slišati tudi stališča, ki kažejo, da vsi vendarle niso v sporih. Zagovarjali so stališče, da so pač tamkajšnji vaščani hkrati kmetje in tudi člani krajevne skupnosti, da je bila stavba zgrajena ob skupnem sodelovanju od mladine do zadružnikov, da je namenjena vsem vaščanom in kar je najvaž-

nejše — da ta dom danes ne bo za nekoga bogastvo, ampak samo breme zaradi vzdrževanja.

Verjetno bodo te ugotovitve kaj kmalu pomirile duhove in združile Mavčičane tako kot so bili združeni pri sami gradnji.

K. M.

Bogat program PD Dovje - Mojstrana

Na zadnjem občnem zboru planinskega društva Dovje-Mojstrana, kateremu je prisostvovalo 250 članov in članic, so sprejeli vrsto pomembnih sklepov za nadaljnje delo.

Mladinski odsek je bil zelo delaven, vendar mu bo potrebno v bodoče nuditi več pomoči in boljše vodstvo. Bogat program imajo alpinistični odsek, gorska reševalna služba, markacisti, propaganda in drugi. Največ dela pa bo imel gospodarski sektor. Pripraviti bo moral vse potrebno za gradnjo novega Aljažvega doma, ki naj bi ga v Vratih zgradili v naslednjih letih. Velik problem je še cesta v Vrata, napeljava elektrike, ureditev številnih potov v Julijce, popravilo bivaka pod Lukno in drugo. Precej so govorili tudi o ustanovitvi gorske straže, o letu turizma, društveni knjižnici, ki ima že sedaj nad tisoč knjig in drugem. Spomnili so se tudi 40-letnice smrti Jakoba Aljaža.

- 8

30 - letnica leških gasilcev

Pred tridesetimi leti se je zbrala v Lescah skupina delavcev tedanje razmeroma male tovarne verig v gasilsko skupino. Njihov namen je bil, da bi v bodoče preprečili podobne nesreče kot je bila leto prej, ko je pogorel pretežni del tovarne. Takrat so bili skromno opremljeni in tako je bilo vse do osvoboditve.

Po vojni se je iz prejšnje skupine s primitivnim orodjem, razvilo novo društvo s 35 člani. Leta 1946 so dobili novo črpalko, potrebno število ročnih aparatov in ostalo opremo ter nove kroje. Bistveni napredek je bil v letu 1952, ko je podjetje za potrebe društva nabavilo novo prenosno motorno brizgal-

no z novimi cevmi, ročnimi aparati in ostalo opremo. Danes je s svojo tehnično opremljenostjo sposobno takoj ukrepati na kateremkoli delu vasi in v podjetju.

Za takšen napredek društva pa nimajo zasluže samo njegovi člani, pač pa tudi samoupravni organi tovarne Veriga, ki so spoznali pomembnost protipožarne zaščite in imeli polno razumevanje za njihove potrebe. Zato se jim gasilsko društvo iz Lesca ob praznovanju 30-letnice, za njihove vzpodbude in nasvete pri delu zahvaljuje, prav tako pa tudi podjetje Murki Lesce in Tovarni čokolade, ki sta za njih naročili nov gasilski prapor.

Tečaj za šoferje

Te dni se bo v Senčurju končal letošnji prvi tečaj za šoferje, ki ga obiskuje več kot 30 tečajnikov. Društvo ima za letos pripravljen obširen program dela na področju prometne vzgoje in usposabljanja voznikov motornih vozil. Prav tako je že lani organiziralo kar osem tečajev, izpit pa je opravilo 135 članov in članic. Avto šola ima za praktično vožnjo na razpolago kar dva avtomobila in motorno kolo.

V ponedeljek pa je društvo odprlo v svojem domu tudi svoj avto servis. Posloval bo trikrat tedensko v popoldanskih urah, in sicer ob ponedeljkih, četrtnih in sobotah. Servis bo nudil vse manjše usluge kot zamenjavo gum, pranje avtomobila, menjavo olja itd. Pomoč bodo lahko iskali v tem servisu vsi motorizirani vozniki, le da bo za člane znaten popust.

- 8

Z občnega zbora RK v Trziču Zdravstvena predavanja najuspešnejša

Občinski odbor RK v Trziču je na občnem zboru, ki ga je imel v soboto, ocenil svoje delo v zadnjih dveh letih. V tem času si je organizacija RK prizadevala povečati dejavnost na področjih, ki so aktualna za današnji razvoj, to je na področju zdravstvene vzgoje, prosvete, socialne službe, boja proti alkoholizmu ter delo s podmladkom RK in mladino. Krajevne organizacije na terenu so imele precejšen uspeh, vendar se je pokazalo, da je program JRK preveč obsežen, da bi ga lahko v celoti izpolnile.

Na področju tržiške občine deluje 10 krajevnih organizacij, ki imajo skupno 2309 članov. Njihovo delo je bilo usmerjeno predvsem v organizacijo raznih zbiralnih akcij za pomoč poplavljenecem v Prekmurju in zbiranje moči za Indijo, organizacijo zdravstvenih predavanj in zbiranje krvodajalcev. Od vseh teh akcij so bila najuspešnejša zdravstvena predavanja, ki jih je bilo v zadnjih dveh letih kar 60. Kljub temu pa še niso izkoriščene vse možnosti, predvsem bi se lahko v ta namen mnogo bolj poslu-

ževali tržiškega radia, saj bi tako zajeli večji krog poslušalcev, kot če so ta predavanja organizirana na terenu, pa tudi cenejša bi bila.

Število krvodajalcev se je lani v primerjavi z letom 1965 nekoliko zmanjšalo. Tako je leta 1965 dalo kri 611 ljudi, lani pa 582. Skupno imajo v tržiški občini prijavljenih 2450 krvodajalcev. Veliko pomoč pri organizaciji krvodajalskih akcij je nudil RK tudi občinski sindikalni svet, ki je spodbudil sindikalne podružnice za zbiranje prostovoljnih krvodajalcev. Pri tem sta se posebej izkazali sindikalni podružnici v BPT in v tovarni usnja Runo, medtem ko v ostalih večjih organizacijah niso uspeli pridobiti večje število krvodajalcev.

Na koncu so udeleženci občnega zbora sprejeli še program dela občinskega odbora RK za prihodnji dve leti. Po tem programu naj bi se predvsem povečalo število članstva, izboljšalo delo z mladino, dosegla naj bi se boljše organizacija v primeru elementarnih nesreč in povečalo število krvodajalcev.

S. S.

SREDA — 29. marca

8.05 Glasbena matineja — 8.55 Pisan svet pravljic in zgodb — 9.10 Igrajo veliki zabavni orkestri — 9.45 Glasbena pravljica — 10.15 Kratke ruske skladbe — 10.45 Človek in zdravje — 10.55 Glasbena medigra — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 12.10 Jugoslovanski pevci zabavnih melodij — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Prizor iz opere »Lohengrin« — 13.30 Priporočajo vam — 14.05 S popevkami po svetu — 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 14.55 Kreditna banka in hranilnica Ljubljana — 15.20 Zabavni intermezzo — 15.30 Nastopata flavtist Miloš Pahor in violinist Srečko Zalokar — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Mladina sebi in vam — 18.00 Aktualnosti doma in po svetu — 18.15 Iz naših studiov — 18.45 Naš razgovor — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Glasbene razglednice — 20.00 Skupni program JRT

Poročila poslušajte vsak dan ob 5., 6., 7., 8., 10., 12., 13., 15., 17., 22., 23. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30 uri. Ob nedeljah pa ob 6.05., 7., 9., 12., 13., 15., 17., 22., 23. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30 uri.

vam — 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 14.55 Kreditna banka in hranilnica Ljubljana — 15.20 Zabavni intermezzo — 15.30 Nastopata flavtist Miloš Pahor in violinist Srečko Zalokar — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Mladina sebi in vam — 18.00 Aktualnosti doma in po svetu — 18.15 Iz naših studiov — 18.45 Naš razgovor — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Glasbene razglednice — 20.00 Skupni program JRT

— 22.10 Za ljubitelje jazza — 22.50 Literarni nokturno — 23.05 Zaplešimo z orkestroma

ČETRTEK — 30. marca

8.05 Glasbena matineja — 8.55 Radijska šola za višjo stopnjo — 9.25 Srbske narodne pesmi — 9.40 Pet minut za novo pesmico — 10.15 Na obisku v mariborski operi — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 11.15 Sprehod z orkestri — 12.10 Domači ansambli — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Pahorjeve miniature — 13.30 Priporočajo vam — 14.05 Iz pravljicnih baletov — 15.20 Zabavni intermezzo — 15.30 Melodije za klavir in godala — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Turistična oddaja — 18.00 Aktualnosti doma in po svetu — 18.15 Scene iz Verdijevega Rigoletta — 18.45 Jezikovni

pogovori — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Glasbene razglednice — 20.00 Četrtkov večer domačih pesmi in napevov — 21.00 Sto let slovenske lirike — 21.40 Glasbeni nokturno — 22.10 Večer skladb Friedricha Händla — 23.05 Igra Plesni orkester RTV Ljubljana

PETEK — 31. marca

8.05 Operna matineja — 8.55 Pionirski tednik — 9.25 Petnajst minut z Zabavnim orkestrom RTV Zagreb — 9.40 Poje mladinski zbor RTV Ljubljana — 10.15 »Pomlačni pozdrav« — 10.35 Naš podlistek — 10.55 Glasbena medigra — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 11.15 Popevke s tekočega traku — 12.10 Na obisku pri romunskih zabavnih ansamblih — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Domače pihalne godbe

SREDA — 29. marca

9.40 TV v šoli, 10.25 Angleščina (RTV Zagreb) — 11.00 Osnove splošne izobrazbe (RTV Beograd) — 14.50 TV v šoli, 15.45 Angleščina (RTV Zagreb) — 16.00 Osnove splošne izobrazbe (RTV Beograd) — 17.00 Poročila, 17.05 Dreječek in trije marsovci, 17.30 Ekspedicija, 17.55 TV obzornik (RTV Ljubljana) — 19.00 Reportaža, 19.15 Združenje radovednežev (RTV Zagreb) 19.30 Beograjski festival kratkega filma (RTV Ljubljana) — 20.00 TV dnevnik, 20.30 Rezerviran čas (RTV Beograd) — 21.00 Cik cak, 21.07 Posnetek s svetovnega hokejskega prvenstva, 21.10 Film iz serije Neznani kraji, 21.50 Po sledovih plesnih korakov, 22.00 Kulturna panorama,

TELEVIZIJA

22.40 Zadnja poročila in posnetki hokeja SZ : CSSR — **Drugi spored:** 17.55 Včeraj, danes, jutri, 18.15 Spored JRT (RTV Zagreb) 19.30 TV pošta (RTV Beograd) — 19.54 Lahko noč, otroci (RTV Zagreb) — 20.00 TV dnevnik, 21.00 Spored italijanske TV (RTV Beograd) — **Ostale oddaje:** 17.00 Poročila (RTV Skopje) — 17.25 Poljudno znanstveni film, 19.00 TV tribuna, 21.10 Propagandna oddaja, 21.00 Celovečerni film, 22.35 Informativna oddaja (RTV Beograd).

ČETRTEK — 30. marca

9.40 TV v šoli (RTV Zagreb) — 11.00 Angleščina,

11.30 Glasbeni pouk (RTV Beograd) — 14.50 TV v šoli (RTV Zagreb) — 16.10 TV v šoli (RTV Ljubljana) — 16.40 Glasbeni pouk (RTV Beograd) — 17.05 Poročila, 17.10 Tik tak, 17.25 Picinirski TV studio, 17.55 TV obzornik (RTV Ljubljana) — 18.15 Še en korak (RTV Zagreb) — Pet notnih črt za popevko (RTV Ljubljana) — 19.05 Dežurna ulica (RTV Beograd) — 19.40 Košarka Madrid : Olympia (Evrovizija) — 20.15 TV obzornik — 20.15 Nadaljevanje prenosa košarke, 20.50 S kamero po svetu, 21.10 Operna scena, 21.40 Zadnja poročila (RTV Ljubljana) — **Drugi spored:** 17.55

Včeraj, danes, jutri, 18.15 Spored JRT, 19.40 TV spored (RTV Zagreb) — 19.54 Lahko noč, otroci (RTV Skopje) — 20.00 TV dnevnik (RTV Beograd) — 20.30 Aktualni razgovori, 21.10 Opera C. G. Menottija (RTV Beograd) — 22.10 Včeraj, danes, jutri (RTV Zagreb) — **Ostale oddaje:** 17.05 (Poročila (RTV Skopje) — 2.30 TV dnevnik (RTV Beograd)

PETEK — 31. marca

9.40 TV v šoli, 10.25 Angleščina (RTV Zagreb) — 11.00 Osnove splošne izobrazbe (RTV Beograd) — 14.50 TV v šoli, 15.45 Angleščina (RTV Zagreb), 16.10 Osnove sploš-

ne izobrazbe, 17.35 Poročila, 17.30 Oddaja za otroke (RTV Beograd) — 17.55 TV obzornik, 18.15 Aktualna tema, 18.35 Nesrečniki (RTV Ljubljana) — 20.00 TV dnevnik (RTV Beograd) — 20.30 Cik cak (RTV Ljubljana) — 20.37 Joči, ljubljena dežela, 22.00 Zadnja poročila (RTV Ljubljana) — **Drugi spored:** 17.55 Včeraj, danes, jutri, 18.15 Novele (RTV Zagreb) — 18.45 Dokumentarni film (RTV Beograd) — 19.05 Panorama (RTV Zagreb) — 19.54 Lahko noč, otroci, 20.00 TV dnevnik, 21.00 Spored italijanske TV (RTV Beograd) — **Ostale oddaje:** 20.30 Propagandna oddaja (RTV Zagreb) — 20.37 Filmski omnibus, 21.25 Teme z variacijami (RTV Beograd) — 22.05 Informativna oddaja (RTV Zagreb)

Kranj »CENTER«

29. marca angl. barv. CS film FANTOM LONDONSKE OPERE ob 16., 18. in 20. uri
30. marca angl. barv. CS film ŽIVETI SVOBODNO ob 16., 18. in 20. uri
31. marca angl. barv. CS film ŽIVETI SVOBODNO ob 16., 18. in 20. uri, premiera zah. nem. jug. barv. CS filma WINETOU IN OLD FIREHAND ob 22. uri

Kranj »STORZIC«

29. marca franc. barv. CS film PREZIR ob 16., 18 in 20. uri
30. marca franc. barv. CS film PREZIR ob 16., 18 in 20. uri

31. marca angl. barv. CS film FANTOM LONDONSKE OPERE ob 16., 18. in 20. uri

Jesenice »RADIO«

29. marca švedski film SODNI PEČAT
30. marca amer. barv. film BREZNO IN NIHALO
31. marca ruski film CLOVEK BREZ POTNEGA LISTA

Jesenice »PLAVŽ«

29. marca amer. barv. CS film BREZNO IN NIHALO
30. marca ruski film TO JE FASIZEM
31. marca ruski film TO JE FASIZEM

Žirovnica

29. marca franc. barv. CS film CLOVEK IZ HONGKONGA

Dovje-Mojstrana

30. marca franc. CS film CLOVEK IZ HONGKONGA
Kranjska gora
30. marca švedski film SODNI PEČAT
31. marca franc. barv. CS film CLOVEK IZ HONGKONGA

Kamnik »DOM«

29. marca jugoslovanski film GLINASTI GOLOB ob 20. uri

30. marca jugoslovanski film GLINASTI GOLOB ob 17.15 in 20. uri

Prešernovo gledališče v Kranju

SREDA — 29. marca ob 16. uri Agatha Christie: MISNICA za red — DIJAŠKI I.

Združenje šoferjev in avtomehaničev podružnica Tržič priredi šoferski tečaj za C, E in D kategorijo voznikov motornih vozil. Vse informacije daje in prijave sprejema do 5. aprila Jože Goričan, Tržič, Trg svobode 9.

Spomladanski sejem v Kranju

od 8. do 17. aprila 1967

Kupujte v trgovini

Elektrotehne v Kranju

Prešernova ul. 9

- gospodinjski aparati
- akustični aparati, televizija
- elektroinstalacijski material

Pri trgovskem podjetju »KURIVO« Kranj dobite butan - propan plin.

Prodaj

Zaradi gradnje ugodno prodam dva avtomobila ford taunus M 17, letnik 1961 in VW, letnik 1962 — vse v odličnem stanju. Poklukar Mirko, Zg. Gorje 69 pri Kovaču. 1548

Prodaj plemenskega vola, 450 kg težkega. Smartno 23, Cerklje 1549

Prodaj 15 m³ žindre za zidno opeko - kvadre. Smartno 29, Cerklje 1550

Prodaj prašičke, 6 tednov stare. Zg. Brnik 56 1551

Prodaj krompir — zgodnjega in igor, čistilnik (pajkel). Zg. Brnik 32, Cerklje 1552

FIAT 1100 E, 52.000 km, prodaj. Ogljed 30. in 31. 3. od 16. ure dalje, Jesenice, Tavčarjeva 15 1553

Prodaj škoporeznik in traktor ferguson s kosilnico in plugom. Hladnik, Bl. Brezovica 27, Vrhnika 1554

Prodaj dobro ohranjeno slamorezno. Bistrica 7, Duplje 1555

Prodaj otavo in seno. Zupan Marija, Radovljica, C. Svobode 10 1556

Ugodno prodaj globok otroški voziček, Korbar, Tekstilna 3, Kranj 1557

Prodaj rabljeno strešno opeko bobrovec in desni vzdijiv štedilnik. Godešič 28, Sk. Loka 1558

Prodaj 2000 kg otave in čena. Senčur 1 1559

Prodaj NSU motor 350 ccm in usnjeni plašč za večjo osebo, po ugodni ceni. Kranj, Jelenčeva 23, Primorskovo 1560

Prodaj vprežni ali traktorski ježasti valjar, 1000 kosov rabljenih strešnih opek »folc«, novo trodelno okno za roletno, varilni aparat — avtogenični in primo NSU v nevzemnem stanju. Markič, Strahinjš 61, Naklo 1561

Breje zajkije prodaj, Senčur 217 1562

Prodaj kravo, ki ima okrog 8 litrov mleka. Svab Janez, Lesce 5 1563

Prodaj sobno opravilo. Britof 121 1564

Prodaj letve »morale« 5 x 8 in 3 x 5 cm. Nasl. v oglasnem oddelku 1565

Prodaj drvarnico. Luže 54, Senčur 1566

Prodaj slamo. Zg. Brnik 16, Cerklje 1567

Prodaj kravo s telikom. Kama 26, Kranj 1568

Prodaj prašičke, stare 6 tednov. Kranj, Partizanska 1569

Prodaj repo in krompir svetnik, Kranj, Jezerska c. 103 1570

Prodaj nov gumj voz 14 kol. kompletni in 2000 kg črne detelje. Markelj, St. Zavarja 15, Radovljica 1571

Prodaj nov japonski daljnogled 12 x 50. Naslov v oglasnem oddelku 1572

Prodaj 5 prašičkov, 6 tednov starih. Britof 76, Kranj 1573

Prodaj gorenjske viseče nageljne. Soklič, Selo 28, Bled 1574

Ugodno prodaj tovorni avto »mercedes kipper«. Naslov v oglasnem oddelku 1575

Prodaj NSU primo, 150 ccm, Naslov v oglasnem oddelku 1576

Prodaj plemenskega vola. Babni vrt 7, Golnik 1577

Prodaj seme črne detelje in nekaj hrastovih desk 50 mm. Mavčiče 25, Medvode 1578

Prodaj VW export, letnik 54, Kranj Ul. 31. divizije 36 1579

Prodaja že objavljenih parcel v k. o. Sv. Križ in v k. o. Studeno bo v pisarni odvetnika ŠINKA v Skofji Loki v torek, 4. aprila 1967, ob 9. uri. Interesenti vabljeno!

Kupim

Kupim otroški športni voziček »Jadran« Kranj, »Merkur« Koroška 1 1581

Ostalo

Nasel sem žensko staro kolo. Naslov v oglasnem oddelku 1582

Kdor mi odstopi tujo valuto ali devizni račun, mu plačam po dogovoru. Stefan Knafeljc, Begunje 55 1583

Dne 26. 3. sem v Tupaličah na avtobusni postaji pozabil puloverček in hlače. Prosim najditelja, da odda Naglič, Tupaliče 13, Preddvor 1584

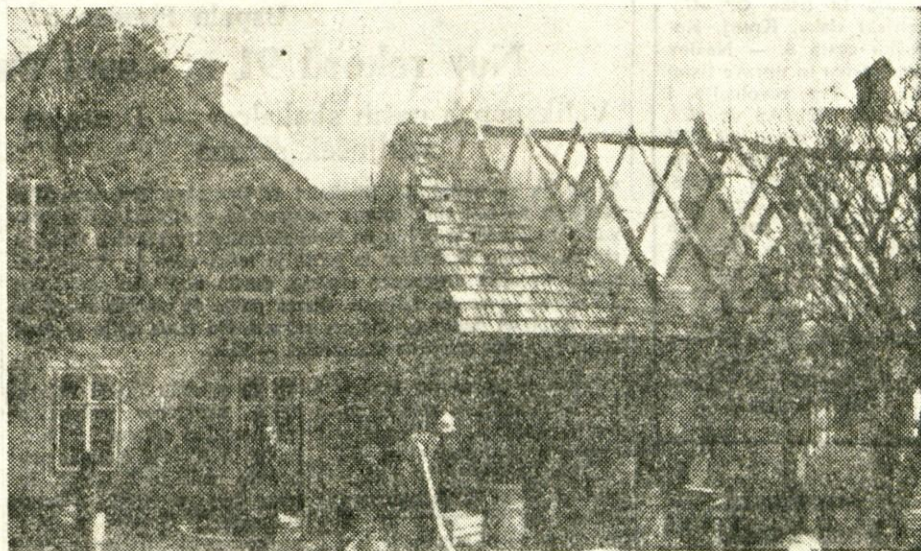
Iščem honorarno pletiljo na domu. Naslov v oglasnem oddelku 1585

Vzamem kravo v rejo. Rakovec, Zg. Duplje 40 1586

Iščem 10.000 N din posojila za dobo 10 mesecev. Vrnem z dobrimi obrestmi. Ponudbe poslati pod »Garancija« 1529

Preklicujem avtobusno izkaznico št. 85-242 Kranj — Bitnje na ime Janhar Marija 1587

Iščem žensko in moškega za kmetijo. Gostilna Trink Stanko, Bogenfeld 26, Post Drobollach, Koroška 1588

Požar je povsem upepelil drvarnico in skladišče v njej — Foto A. Triler

Gostilna v plamenih

V soboto okrog pol enih so Kranjčani, ki stanujejo v bližini železniške postaje, zagledali oblake dima, ki so se valili proti Stražišču. Gorelo je skladišče, drvarnica in del podstrešja gostilne »Pri kolo-dvoru« podjetja Central iz Kranja. Čeprav so bili kranjski poklicni gasilci takoj na kraju požara, je po prvih cenitvah škoda za 8 do 10 milijonov starih dinarjev. V skladišču so bile namreč večje količine masti, olja, pijače in

drugi živil ter ostali gostinski inventar. Po dosedanjih ugotovitvah naj bi požar izbruhnil zaradi žerjavice, ki jo je ena kuhinjskih pomočnic iz malomarnosti stresla za lesenim poslopjem.

Med požarom in reševanjem pa je izginilo tudi 240.000 starih dinarjev, ki so bili shranjeni v pisalni mizi pisarne nad gostinskim lokalom. Tatu so že na sledi.

S. S.

V Podljubelju spet

huda prometna nesreča

Na cesti Ljubelj—Tržič v Podljubelju se je v nedeljo ob 20. uri pripetila huda avtomobilska nesreča, pri kateri je izgubila življenje 22-letna Vida Studen, stanujoča Obrije, Ljubljana-Moste. Studenova je pri nesreči dobila tako hude rane, da je bila takoj mrtva. 26-letni Marjan Svetek iz Sadinje vasi, 22-letni Alojz Keber, prav tako iz

Sadinje vasi in 17-letna Vida Keber iz Fužine pri Polju, pa ležijo hudo ranjeni v ljubljanski bolnišnici.

Kako se je pripetila nesreča, ni točno ugotovljeno, prav tako še ni ugotovljeno, kdo je sploh vozil fička LJ 310-42. Po sledovih je moč sklepati, da so se omenjeni štirje peljali s fičkom iz Ljubelja proti Tržiču. V Podljubelju jih je v levem ovinku začelo zanašati v desno, kjer so trčili v začetek drsne ograje. Po ugotovitvah komisije je tu fička obrnilo, nato se je po nekaj metrih ponovno zaletel v ograjo, po tem drugem trčenju pa se je začel prevračati po cesti in se po nekaj metrih ustavil.

Hudo ranjeni motorist

V nedeljo ob 10.30 se je na cesti I/1a pri Radovljici hudo ponesrečil motorist Mirko Rev iz Potokov št. 7. Z motornim kolesom KR 12-097 je vozil z Lesce proti Črnicu. V levem ovinku pri Radovljici ga je iz neznanega razloga zaneslo in je padel. Pri nesreči se je hudo ranil, njegova sopotnica Tončka Rev pa laže.

Eksplozija v Gozd Martuljku

V nedeljo, nekaj pred četrtjo uro popoldne, se je v Gozd Martuljku, v bližini hiše št. 83 na cesti I. reda, slišala močna eksplozija. Domnevajo, da je storilec, ki ga še niso našli, v konzervno škatlo natlačil močnejši eksploziv in tega s pomočjo detonatorja aktiviral. Zaradi eksplozije je na hiši Alojza Dolžana popokalo 46 okenskih stekel in pri Antonu Omanu pet.

Zbil pešca in pobegnil

V nedeljo ob 15.25 je po Kolodvorski cesti v Tržiču precej hitro pripeljal s svojim fičkom neznan voznik, ki je hotel prestrašiti Jožico Štefe. Ker je zapeljal preveč v desno, jo je zadel in zbil po cesti. Štefetovo so hudo ranjeno, ima dvakratni zlom desne noge, prepeljali v bolnišnico, drzni voznik pa je pobegnil. Slučajno se je v avtomobilu peljal tudi Simon Smuk iz Retenj, ki bo lahko pomagal uslužbencem milice izslediti objestnega voznika.

Razglas

o razgrnitvi zazidalnega načrta Kamna gorica in zazidalnega načrta Brezovica

Obveščamo javnost, da je od 27. 3. 1967 dalje v avli osemletke Lipnica razgrnjen osnutek zazidalnega načrta za Kamno gorico in za Brezovico.

Razstavni prostor je odprt vsak dan od 8. do 17. ure. Oglejte si razstavljeni dokumentacija ter vpišite v knjigo pripomb svoja mnenja in predloge!

SOB Radovljica

Zahvala

Ob težki izgubi našega moža, očeta in starega očeta

Lovra Jenšterla

bivši pekovski mojster v pokouju

se zahvalujemo vsem prijateljem, sosedom in znancom, delovnim organizacijam, veletrgovini Kokra Kranj, SDK-515 Kranj, podjetju za stanovanjsko in komunalno gospodarstvo Kranj, podjetju za razvoj turizma Bled, učencem in učitelju osemletke Sorica, ki so darovali vence in nam izrekli sožalje ter pokojnika spremili na zadnji poti. Posebno želimo izreči zahvalo dr. Rešku Francu, zdravniku v Železnikih za dolgoletno zdravstveno varstvo ter Kejžar Rozaliji za številne prečute noči ob pokojniku. Vsem iskrena hvala.

Zalujoči: žena, sin Jože in Lojze, hčerke: Vera in Mara z družinama in hči Cecilija ter ostalo sorodstvo

Sorica, Kranj, Bled, 25. 3. 1967

Izdaja in tiska CP »Gorenjski tiske«, Kranj, Ko-roška cesta 8. — Naslov uredništva in uprave lista: Kranj, Trg revolucije 1 (stavba občinske skupščine) — Tek. račun pri SDK v Kranju 515-1-135. — Telefoni: redakcija 21-835, 21-860; uprava lista, malooglasna in naročniška služba 22-152 — Naročni-na: letna 24.—, polletna 12.— N-din. Cena posameznih števil 0,40 N-din — Mali oglasi: 0,6 do 1 N-din. Naročniki imajo 20% popusta. Neplačanih oglasov ne objavljamo.

Spominski košarkarski turnir v Kranju Pionirji pod koši

Osemletka Staneta Žagarja v Kranju je 27. marca, torej na dan ko je pri Crngrobu 1942. leta padel narodni heroj Stane Zagar, priredila spominski košarkarski turnir. Turnirja so se udeležili pionirji in pionirke iz osemletke Staneta Žagarja, Lucijana Seljaka in Simona Jenka iz Kranja, Prežihovega Voranca z Jesenic, Skofje Loke in Trate.

Pri pionirjih je zasedla prvo mesto ekipa osemletke Stane Zagar, za njimi pa so se zvrstile ekipe osemletk: Lucijan Seljak, Skofje Loke, Prežihov Voranc, Trate in Simona Jenka.

Pri pionirkah pa je zmagala ekipa Skofje Loke, nato sledijo ekipe šol Trata, Lucijan Seljak, Stane Zagar in Prežihov Voranc.

- P.

Po poteh partizanske Ljubljane

Kot vsako leto ob dnevu osvoboditve mesta Ljubljane, 9. maja, bodo tudi letos organizirali tega dne tradicionalni pohod »Po poteh partizanske Ljubljane« z desetstiči udeležencev, predvsem mladine, borcev NOV, aktivistov, odredov predvojaške vzgoje, pripadnikov vojske, športnih in drugih množičnih organizacij.

Prireditve se bodo pričele že v četrtek, 27. aprila, z manifestativnim pohodom »Po poteh tovarštva in spominov« za ekipe nižjih razredov ljubljanskih osnovnih šol. V soboto, 6. maja, sta na programu »Štafari zmage«, ločeno za mladinske moške in ženske ekipe telesnovzgojnih organizacij in »Tek prijateljstva« za moške domače in inozemske mestne reprezentance. V nedeljo, 7. maja, pa bo najprej manifestativni pohod »Po poteh tovarštva in spominov«, nato pa tekmovalni pohod »Partizanski marš«. Proge za obe »štafari zmage« in za »Tek prijateljstva« potekajo po ulicah v središču mesta, proge za vse druge kategorije pa še po kolovozih, cestah in poljskih ter gozdnih poteh. Prijave pošljite oz. osebno oddajte na naslov: Odbor za pohod »Po poteh partizanske Ljubljane«, Ljubljana, Komenskega 7, in sicer je zadnji rok 29. aprila 1967 do 12. ure. Vsem organizacijam, ki bodo do tega roka poslale prijave, bo dostavil odbor na njihov naslov vsa navodila v zvezi s tekmovanjem.

Za zmagovalne ekipe in člane nekaterih boljše plasiranih ekip so pripravljene pokali, plakete in spominska darila. Vsi udeleženci prireditve pa prejmejo spominsko značko pohoda »Po poteh partizanske Ljubljane« za leto 1967.

Uspela Planica 67

Nov rekord 91 m - spet zmagava NDR

Velik uspeh naših skakalcev — Dostojen zaključek sezone

Tradicija se nadaljuje. Skakalci iz Demokratične republike Nemčije so bili tudi tokrat zmagovalci spominskega tekmovanja za Janezom Poldo na 90-m skakalnici v Planici. Odlična trojka znanih skakalcev iz NDR je letos tako že drugi zapored osvojila dragoceno trofej, darilo občinske skupščine Jesenice »Lovec na daljave«. Queck pa je še povrh vsega za 1 m izboljšal dosedanji Zajčev rekord. Od letos dalje je novi rekord »malec« planiške skakalnice — 91 m.

Svetovni rekorder Avstrijec Bachler je z zmago ponovno dokazal, da spada v sam vrh svetovne elite. Bil je zelo soliden in bi z drugim skokom v konkurenci lahko poletel najmanj 93 m, če se ne bi »ustrušil«, kot je sam dejal, da bi poletel predaleč. Sicer pa dolžina 90,5 m tudi ni malo in, ko je tudi v prvem skoku skočil zelo daleč, mu zmaga ni mogla uiti.

Naši skakalci so se zelo dobro uvrstili. Ze podatek, da so se uvrstili v prvo desetorico kar 4 naši skakalci med svetovno elito pove dovolj o uspehu na tej letošnji prireditvi za Poldov memorial. Zajc, Pečar, Oman in Mesec so si razdelili mesta od 7 — 10.

Od te četvorice je še najbolj presenetil »veteran« Oman, ki je skakal kot v svojih najboljših časih. Zelo lepo pa je zaključil sezono tudi 19-letni Kranjčan Marjan Mesec, ki te dni odhaja v JLA. Njegov skok 82 m je navdušil gledalce, saj je bil dovršen in lep.

Nekoliko je popustil na tekmi Peter Stefančič, ki bi se glede na njegove odlične uvrstitve v zadnjem mesecu v tujini moral uvrstiti na bolj solidno mesto. Sicer pa je značilno za tega mladega skakalca, da ima na tujih skakalnicah dokaj boljše rezultate, kot na domačih prireditvah.

S to prireditvijo je večina naših skakalcev zaključila mednarodno sezono, le Zajc, Pečar in Stefančič bodo prihodno nedeljo, 2. aprila, še tekmovali v NDR (Oberwiesenthal). Sezona je bila nedvomno med najbolj uspešnimi, če ne celo najbolj uspešna v zgodovini jugoslovanskega smučarskega športa. Prireditve si je v soboto in nedeljo ogledalo blizu 10.000 gledalcev, ki so nedvomno bili zelo zadovoljni s prireditvijo ob lepem sončnem vremenu v dolini pod Poncami.

REZULTATI: 1. Bachler (Avstr.) 211,5 (84,905), 2. Queck (NDR) 208,6 (82,5, 91), 3. Lesser (NDR) 194,4 (83,5, 84,5), 4. Golsler (Avstr.) 191,3 (80,5, 86), 5. Scharf (NDR) 189,1 (79,87), 6. Jakonbek (ČSSR) 187,0 (81,5, 83), 7. Zajc (Jug) 185,7 (76, 84), 8. Pešar (Jug) 182,6 (77, 84), 9. Oman (Jug) 178,7 (75, 80), 10. Mesec (Jug) 176,2 (76, 82), 22. Smolej 158,1 (74, 74,5), 25. Stefančič 155,0 (70, 77), 29. Prelovšek 144,3 (69, 75), 32. Jurman 141,9 (69, 74), 39. Bogataj 136,5 (70, 72), 40. Giacomelli 135,9 (64, 71,5), 44. Nahtigal 125,7 (67, 68), 46. Pudgar 122,8 (65, 69), 47. Ambro-

žič 114,5 (82, 65), 51. Štrucelj 113,3 (73, 66), 52. Gorjanc 112,2 (63, 67), 54. Zonta 111,3 (63, 67), 55. Dovžan 99,2 (64, 61) — Ekipno: 1. DR Nemčija, 2. Avstrija, 3. Jugoslavija, 4. Švica, 5. ZR Nemčija, 6. ČSSR itd.

J. Javornik

Strelstvo Prijateljski dvoboj

V nedeljo, 26. marca, se je na Krvavcu končalo 14. prijateljsko srečanje strelcev iz Izole in Predoselj. Gostje iz Izole so bili tokrat zelo uspešni, saj so v tekmovalni ekipi desetih strelcev prepričljivo zmagali s 1515 krogi pred strelci Predoselj, ki so dosegli 1451 krogov. Pa tudi med posamezniki so bili gostje boljši. Prvi je bil Dario Ban s 171 krogi, drugi Srečko Hrovatin 166 (oba Izola), Ciglič (Predoselj) pa je bil s 164 krogi tretji.

Tokrat so tekmovali tudi stari veterani. V ekipi štirih tekmovalcev so spet zmagali gostje s 555 krogi pred gostitelji, ki so dosegli 508 krogov. Pri posameznikih je bil najboljši Josip Jurcola (Izola) s 128 krogi od 150 možnih, na drugo mesto pa se je uvrstil Anton Pelko (Predoslje) s 117 krogi.

Povratno srečanje bo, kakor so se dogovorili, v avgustu v Izoli.

R. C.

Ručigajev slalom na Krvavcu

Okoli 200 tekmovalcev — pokal Braniku

Smučarski klub Triglav je ujel še zadnjo nedeljo, da je lahko izvedel tradicionalno tekmovalno tekmovanje za Ručigajev slalom z mednarodno udeležbo. Hkrati s tem tekmovanjem na Krvavcu pa je bilo še tekmovanje za republiško prvenstvo za mlajše mladince in mladinke. Tekmovanje po organizacijski plati ni bilo na višini zaradi premajhnega števila sposobnih organizatorjev. Zlasti je presenetljivo število diskvalificiranih, saj jih je bilo skoraj polovica nastopajočih.

Prehodni ekipni pokal je letos osvojila ekipa Branika.

REZULTATI: člani — 1. Vogriner (Branik) 85,0, 2. Krauthaker (Jesenice) 85,6, 3. Jamnik (Triglav) 86,0, 4. Žmitek (Jes) 89,6, 5. Gorjup (Jes) 90,9; članice — 1. Zelinka (Enotnost) 143,1; st. mladinci — 1. Gazvoda (Branik) 91,8, 2. Ješe (Radovljica) 92,9, 3. Majniger (Branik) 93,8, st. mladinci — 1. Bem (Radovljica) 109,7, 2. Orach (Askö Beljak) 115,9,

3. Subic (Novinar) 116,7, ml. mladinke — 1. Planter (Branik) 92,9, 2. Smit (Radovljica) 99,5, 3. Zavri (Branik) 100,1,

ml. mladinke — 1. Luzar (Enotnost) 136,4, 2. Cizej (Branik) 160,0, 3. Zuraj (Branik) 161,9. — J. Javornik

Absolutni rekordi Gorenjske v atletiki

ZENSKO

60 m: Habjanič Jožica, Tr, 7,9 — 7. 6. 1964 Ljubljana; 100 m: Mohorič Meta, Tr, 12,9 — 4. 6. 1966 Nova Gorica; 200 m: Mohorič Meta, Tr, 26,8 — 30. 7. 1966 Kranj; 400 m: Udovč-Krampl Mira, Tr, 62,4 — 1962 Ljubljana; 800 m: Udovč-Krampl Mira, Tr, 2:22,8 — 1962 Trbovlje; 80 m ovire: Mohorič Meta, Tr, 13,2 — 9. 7. 1966 Ljubljana; 4 x 60 m: Triglav Kranj, 31,4 — 30. 5. 1965 Celje; 4 x 100 m: Triglav Kranj, 53,0 — 4. 10. 1964 Kranj; višina: Salmič Francka, Tr, 149 cm — 15. 6. 1965 Ljubljana; daljina: Sajovic Anica, Tr, 524 cm — 20. 8. 1964 Maribor; kroga: Vrhunc Metka, Tr, 10,22 m — 1960 Kranj; disk: Mežek Ta-

tjana, Tr, 35,86 m — 19. 7. 1964 Kranj; kopje: Mežek Tadjana, Tr, 37,55 m — 5. 9. 1964 Skopje; peterboj: Sajovic Anica, Tr, 3350 točk — 18. 8. 1965 Kranj.

Zadnji plesni tečaji v tej sezoni

V sredo, 28. in četrtek, 29. marca se bosta začela zadnja dva plesna tečaja. Torek in četrtek začetni, sredo in petek nadaljevalni. Oba tečaja se začeta ob 18.30. Vpisovanje v Delavskem domu, vhod 4, nasproti avtobusne postaje vsak dan od 18. ure dalje. Avtobusne zveze ugodne. Zadnja prilika za vse, ki ne znajo plesati!

Preberite mimogrede

KEGLJANJE — V Cerknici so se preteklo soboto in nedeljo pomerili kegljači Jesenic s kolegi iz Ljubljane — Center. Jeseničani so premočno zmagali (v soboto so podrl 6750 kegljev, v nedeljo pa 6652) in na lestvici republiške lige tako prehiteli Kranjski Triglav. Se posebej se je izkazal Slibar.

NOGOMET — Preteklo nedeljo so se začela tekmovanja v slovenski nogometni ligi in obeh slovenskih conskih ligah. Od gorenjskih predstavnikov tekmuje v slovenski ligi le Triglav iz Kranja, ki je v nedeljo v Murski Soboti izgubil proti Muri z rezultatom 2:0 (1:0). Če bi bili Kranjčani prisebnejši v napadu, bi bil rezultat lahko precej ugodnejši, najmanj pa neodločen.

V zahodni conski nogometni ligi je moštvo Kamnika doma izgubilo z Litijo 2:3, Jesenice so igrale prav tako doma neodločeno z moštvom Tolmina, medtem ko je šenčurska Svoboda zgubila z moštvom iz Hrastnika z visokim rezultatom 6:3 (3:1). Trenutno so na lestvici Kamnik na šestem, Jesenice na desetem in Svoboda Senčur na zadnjem 12. mestu.

JUDO — Na slovenskem prvenstvu v judu, ki je bilo preteklo nedeljo v Ljubljani, se je za naslove republiških prvakov potegovalo precej tekmovalcev iz 14 klubov. Judoisti Triglava so se dobro odrezali, saj so osvojili dva naslova. Dva naslova sta pripadla še Braniku ter edni Impolu.